Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 76. évfolyam, 15. szám ■ 2011. április 10. ■ Böjt 5. vasárnapja (Judica) Ára: 250 Ft

„Mintha imára kulcsolt kezet formálnának a Csete-templomok. De képzelhetjük Istennél zörgető kéznek is…”
Hajlékot hajlítani Istennek ▶ 6. oldal

„Ez a boltban bevillant gondolat otthon jól kibontakozott, egyre jobban tetszett neki, és közben eszébe sem jutott, hogy ezt »táppénzcsalásnak« nevezik. Jól akart járni. Valamit tenni vagy nem tenni… mindegy! Több pénzhez kellene jutni!”
„Nélkülem semmit…” ▶ 11. oldal

„Nagyon sokat tanulok e szolgálaton keresztül. Megtapasztaltam azt is, hogy szóval sokkal könnyebb bizonyságot tenni, mint cselekedetekkel…”
Beszélgetés a Tessedik-díjas kiskőrösi másodfelügyelővel ▶ 13. oldal

1 és 100% ▶ 3. oldal
Határon túli magyar költőkkel imádkoztak ▶ 5. oldal
Élő vízben is megmártóztak ▶ 6. oldal
Interjú az orgonaépítő harmóniumművésszel ▶ 7. oldal
Pestvéri zarándoklat ▶ 13. oldal
Muhi mezején vért sírnak a rózsák ▶ 14. oldal

FOTÓ: LUKÁCS GABI

…és neked milyen böjt tetszik?

■ Győri Gábor

A feltámadást az idén alaposan ki kell böjtölnünk, de nem csak azért, mert április végére tolódik a húsvét. Böjtölni fogunk, már böjtölünk is egy országért, melynek profán passiója régen elkezdődött, és valahogy nem akar véget érni. Böjt a böjtben!

Hogyan böjtöl a kényszerpályára került országban az egyház és benne az evangélikusság? Úgy tűnik, az egyház abban a kiváltságos helyzetben van, hogy megválaszthatja a böjtölés módját. Böjtölhetünk hagyományos formában, péntekenként koplalva, böjtölhetünk katolikus módra fölajánlott imákkal, jó cselekedetekkel. Böjtölhetünk az evangéliumi liberalizmus tudatában semmit sem változtatva szokásainkon, életmódunkon. Sokan böjtnek tekintik az ilyenkor szokásos többlet igehallgatást, templomozást, úrvacsorázást. Mások szerint böjt az, ha a világi örömöket kicsit visszafogva néhány hétre vállalunk némi lelkiismeret-nyugtató önsanyargatást.

Testvér, gondolkodtál-e már azon, hogy igazában milyen böjt tetszik neked? Mit szólnál az alábbi böjtspecialitásokhoz? *Szóböjt* a felesleges szövegelés, a pletyka visszafogására. *Panasz- és önsajnálatböjt* a folyton siránkozóknak. A *televízióböjtöt* úgyszólván az egész magyar lakosságnak ajánlhatjuk. A fiatalabb korosztálynak talán a *netböjtöt* kellene megfontolnia. A közélet szereplői *hazugság- és gyűlöletböjttel* készülhetnének az ünnepre.

Valójában kinek böjtölünk? Magunknak? Másoknak? Istennek? Az Ószövetség népe Istennek böjtölt, de nem volt megelégedve a fogadtatással: *„Miért böjtölünk – mondják –, ha te nem látod meg, miért gyötörjük magunkat, ha nem akarsz tudni róla?”*

Isten válaszából kiderül, hogy neki milyen böjt tetszik: *„De hiszen ti a böjti napokon is megtaláljátok kedvteléseteket, mert robotosaitokat hajszoljátok. Hiszen pörölve és veszekedve böjtöltök, sőt bűnösen, ököllel verekedve. Nem úgy böjtöltök, ahogyan ma illenék, nem úgy, hogy meghalljam hangotokat a magasságban. Ilyen az a böjt, amely nekem tetszik? Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házadba a szegény bujdosókat, ha mezítelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől!”* (Ézs 58,3–7)

Nekem is tetszik ez a böjt! Milyen jó lenne a nagy magyar böjtben valamit megvalósítani ebből! *Imagine! Képzeld!* Milyen jó lenne, ha magukba szállnának a sokakat megtévesztő üzleti hatalmasságok, és oldódnának a bűnösen fölrakott adósságbilincsek! Milyen jó lenne, ha otthonok épülnének az extraprofitból, és senkit sem lakoltatnának ki a bankok!

Milyen jó lenne, ha megszűnne a verbális erőszak a médiában és a tevőleges erőszak az utcán! Milyen nagyszerű lenne, ha nem gyalázná magyar a magyart határon innen és túl! Milyen áldás fakadna abból, ha a keresztények így böjtölnének! Milyen feltámadás következne az ilyen böjt után!

„Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az Úr dicsősége lesz mögötted.” (Ézs 58,8)

A szerző evangélikus lelkész, a Pesti Egyházmegye esperese

1% az anyaotthonokért

▶ **Bár április 1-jén indult útjára, korántsem tréfadolog a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) idei egyszázalékos kampánya. Középpontjában ugyanis az anyaotthonok – hivatalos elnevezéssel: a családok átmeneti otthonai – állnak.**

Az anyaotthonok fejlesztését tűzte ki elsődleges céljául idei egyszázalékos kampányának a Magyarországi Evangélikus Egyház – jelentette be a kampányt beharangozó március 31-ei sajtótájékoztatón, az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában *Fabiny Tamás* médiamunkáért felelős püspök. Emlékeztetett rá: az MEE az országban elsőként hozott létre ilyen típusú, egyházi fenntartású intézményt. Szolgálatukra ma, amikor egyre több család kerül válságba, illetve hullik darabokra, különösen is nagy szükség van – fogalmazott Fabiny Tamás.

A személyi jövedelemadó (szja) egy százalékából érkezett bevételek alakulásáról *Kákay István* szólt. Egyházunk országos irodájának igazgatója közölte: az 1997 óta eltelt időszakban a felajánlók száma megduplázódott; tavaly például az akkori huszonhatezer főhöz képest csaknem ötvenezren rendelkeztek adójuk egy százalékáról az MEE javára. Az elmúlt közel másfél évtizedben a felajánlott összeg 65 millióról 317 millió forintra növekedett. (Kérdésünkre Kákay István elmondta: arra nincs rálátásuk, hogy az evangélikus kötődésű alapítványokhoz összességében mekkora támogatás fut be.)

Míg a tényleges felajánlások száma lassú, de folyamatos emelkedést mutat, az állami kiegészítés tekintetében időnként visszaesések tapasztalhatók – fűzte hozzá az országos iroda igazgatója. Kitért arra is: folyamatos tárgyalásokat folytatnak az illetékesekkel annak érdekében, hogy az adózás módjának – az egyházak szempontjából kedvezőtlen – változása ellenére ne csökkenjen jelentősen az szja-felajánlásokból egyházunkhoz érkező összeg.

Tavaly egyébként közel 290 millió forintot tett hozzá az állam az egyszázalékos felajánlásokhoz, így ebből a forrásból összességében több mint 600 millió forintot kapott az MEE. Ebből a szabadon felhasználható keretből az egyház nemcsak az egyszázalékos kampány fókuszában álló területeknek (évente felváltva a diakónia, illetve az oktatás) juttathat – noha most például arra törekszik majd, hogy minél nagyobb arányban az anyaotthonok támogatására fordítsa –, hanem az egyház egyéb tevékenységeit is finanszírozhatja.

Az anyaotthonok működésének sajátosságairól *Buda Annamária* beszélt. A családok átmeneti otthonai – mint törvényi elnevezésük is mutatja – a családok egészét próbálják őrizni, és a krízisbe került családokat igyekeznek visszasegíteni a „normál működésbe”. A gyermekjóléti törvény maximum két évet ad erre; ha ez idő alatt nem rendeződik a család helyzete, akkor gyermekvédelmi intézkedéseket kell tenni.

A gödöllői és nyíregyházi evangélikus fenntartású intézményekben – mondta el a diakóniai osztály vezetője – nemcsak a hajléktalanság ellen kínálnak átmeneti megoldást, hanem egyidejűleg – és ezzel adnak többet az önkormányzati intézményeknél – lelki támaszt is nyújtanak. Az intézményvezető lelkészek (pozitív) apaképet jelentenek a gyermekek számára, kérésre megkeresztelik őket, és hittant is oktatnak nekik.

A kampány részleteit *Horváth-Bolla Zsuzsanna,* a kampány megbízott szervezője, a *www.evangelikus.hu* oldal főszerkesztője ismertette. Mint elmondta, az óriásplakátokon, illetve internetes felületeken való megjelenésen túl május 1-jén 9 órakor anyák napi családi istentiszteletet tartanak a Deák téri evangélikus templomban, majd utána a templom előtti téren egy hatalmas, virágcsokrot ábrázoló krétarajzot készítenek a gyerekekkel. A programot a tervek szerint *Zalka Csenge Virág* mesemondó produkciója zárja.

Nagy súlyt fektetnek a személyességre a kampány hivatalos honlapján is, melynek cikk-kínálata az elkövetkező hetekben újabb és újabb élettörténetekkel bővül. Az *egyszazalek.lutheran.hu* oldalon ezenkívül – tette hozzá Horváth-Bolla Zsuzsanna – a személyi jövedelemadó egy plusz egy százaléka felajánlásának jogi hátteréről és technikai tudnivalóiról, a korábbi évek tapasztalatairól, valamint az evangélikus gyülekezetekhez, intézményekhez kötődő alapítványok adószámairól is tájékozódhatnak a látogatók.

■ V. J.

Hol a helyed?

Konfirmandustalálkozó Sopronban

▶ **Immár hagyományosan, negyedszer került sor konfirmandustalálkozóra múlt szombaton a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben. A házigazda az összejövetelnek helyet adó soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) iskolalelkésze, *Mesterházy Balázs* volt, az ő köszöntésével és rövid bemutatkozással kezdődött a nap. *Kőrösi Krisztina* nádasdi lelkész áhítatában feltette a kérdést: „Hol a helyed?” Szembesítette a résztvevőket azzal a ténnyel, hogy ha nem e találkozó résztvevői lennének, akkor bizonyára alvással vagy a számítógép előtt, de minden bizonnyal nem közösségben töltenék az időt. Arra biztatott mindenkit, hogy a nap folyamán keressen választ a feltett kérdésre.**

A nap programja ezután a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ diákjainak műsorával folytatódott, *Ócsai Zoltán* lelkész vezetésével. Az előadott műsorral rövidesen Finnországba készülő közösség döntő többségében magyar zenei alkotásokat mutatott be.

▶ *Folytatás a 3. oldalon*

Oratio œcumenica

Urunk, Jézus! Köszönjük, hogy közöttünk járva szavaiddal, életeddel, egész lényeddel világossá tetted, hogy az igazi istentisztelet nem üres szokásokból áll. Megvalljuk, hogy hívő életünk mégis tele van holt cselekedetekkel.

Kérünk téged, tisztítsd meg egyházunk életét mindazoktól a bűnöktől, amelyek hiteltelenné teszik szolgálatunkat, és hamis képet festenek rólad az emberek elé. Engedd, hogy az ige tisztán szóljon közöttünk, életünk hozzád igazodjék, és szavad eljusson általunk sokakhoz. Teremtsd meg gyermekeid között a szeretet és tisztesség egységét a gyűlölettel és széthúzással szemben.

Imádkozunk mindazért, ami ebben a földi életben fontos nekünk. Hadd igazodjék hétköznapi életünk, hazánk rendje és a közélet minden jelensége hozzád. Bennünk és általunk a te országodnak a rendje erősödjék. Környörgünk vezetőinkért, azokért, akiknek a mindennapi eseményekre, a törvények alakítására hatásuk van. Segítsd őket, hogy a jó rend útján igazi elöljárók lehessenek. Add a szeretet leleményességét azoknak, akik válságos helyzetekben segítséget, vigasztalást, megoldást keresnek. Imádkozunk a szeretteiket, otthonukat, reménységüket vesztettekért szerte a világon és közvetlen környezetünkben.

Mentsd meg gyülekezetünket is a fölösleges, semmitmondó tevékenységektől. Szentlelked gyűjtsön össze bennünket igazi testvéri közösségbe, ahol a bűnbánat és megbocsátás révén tisztává lehet lelkiismeretünk. Ilyen tiszta szívvel hadd szolgáljunk az arra rászorulók között. Te légy a mi szolgálatunk révén is a betegek gyógyítója, az elkeseredettek vigasztalója. Áldd és vezesd közösségünket, amikor családok, gyermekek, fiatalok között mutatja meg a te hűséges szeretetedet. Segíts, hogy otthonra találjanak közöttünk a lelkileg éhesek, a magányosak, a csalódottak. Legyen gyülekezetünk a veled való találkozás helye.

Mindannyiunkat úgy vezess, hogy egész földi életünket az örök élet mérlegén lássuk, és egyszer hozzád érkezzünk meg. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Azután elmélkedj Krisztus szívén át egészen az Isten szívéig! Értsd meg, hogy Krisztus nem szerethetne téged, ha Isten nem akarná ezt örök szeretetével. Értsd meg, hogy Krisztus csupán Istennek engedelmeskedik, amikor téged így szeret. Így találhatsz rá az Isten jóságos atyai szívére, és – miként Krisztus mondja – Krisztus által az Atya vonz magához téged. Így érted meg végül Krisztus mondását (János 3,16): »Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte stb.« Ez nem mást jelent, mint hogy akkor jutunk el Isten helyes ismeretére, ha nem hatalma és bölcsessége felől közelítjük meg – hiszen ez rettenetes –, hanem jósága és szeretete felől. Ekkor szilárdulhat meg a hit és a bizalom, ekkor születünk újjá Istenben."

Luther Márton: Hogyan szemléljük Krisztus szent szenvedését?
(Véghelyi Antal fordítása)

BÖJT 5. VASÁRNAPJA (JUDICA) – JN 2,13–22

„Még a templomnál is nagyobb van itt"

A templom megtisztításának története mindennél élesebben rávilágít Jézus személyének titkára és a mi emberi természetünk gonoszságára. Személyének titka hit által bomlik ki az őt keresők előtt, de ítéletté lesz akár a legmélyebb vallásos meggyőződés is, amely Jézust elutasítja.

Formailag semmi kivetnivaló nem volt abban, ahogyan a Jeruzsálembe özönlő tömeg „gyakorolta a vallását". A hibátlan áldozati állatok mindenben megfeleltek a szigorú előírásoknak, és a pénzváltók is nélkülözhetetlen feladatukat teljesítették, amikor biztosították a zarándokok számára a régi pénzt, hiszen a templomadó pénzneme már nem volt forgalomban. Aki Isten elé akart járulni, nem kerülhette meg sem az állatok megvásárlását, sem annak módját.

Látszólag tehát a mi emberi nézőpontunkból minden rendben van ezzel az istentisztelettel, mégis, az egész utálatos Isten szemében. Ráadásul úgy tűnik, ezt maguk a pénzváltók, a galambárusok és az egész szertartásban részt vevők is sejtették, tudták. Amikor ugyanis szembesülnek Jézus szent haragjával, sem a „rendzavarást", sem pedig a komoly anyagi kárt nem róják fel neki. Csak arra a jelre kíváncsiak, mely mindazt igazolja, amit tett.

Istennel szembeni bizalmatlanságunk legmélyebb bugyrai tárulnak itt fel. Egyáltalán nem idegen tőlünk, hogy a legtisztátalanabb ügyleteinkbe is bevonjuk Istent. Sőt vallásos meggyőződéssel tesszük ezt. Azért lehet ez így, mert ebben a gyakorlatban Isten a maga istenségében teljességgel lényegtelen. Itt mi vagyunk a fontosak. Akik áldozatot hozunk. Pénzben, időben, zarándoklatban, áhítatban, fontoskodásban. Úgy van szó Istenről, hogy ahhoz ő egyáltalán nem szükséges. Ebben az eljárásban csak mi, emberek vagyunk nélkülözhetetlenek. Mi, akik építjük a magunk dicsőséges személyének templomát „negyvenhat" éve vagy még régebb óta.

Amikor Jézus megtisztítja a templomot, azt jelenti ki: Ember, itt nagyobb van jelen, mint a te templomod. És bizony ez a legérzékenyebb pontunkon érinti az életünket. Jézus kötélből font korbácsa önérzetünkbe és büszkeségünkbe hasít. Istennel való kapcsolatunk leglényegesebb kérdése mindig ez: én mit adok, Isten mit ad? És amíg ez a kalmárszellem hatja át a gondolkodásunkat, addig vakok leszünk arra, amit Isten valóban adott Jézusban.

Ameddig magunk körül és áldozatos tetteink körül forgunk, addig a „Szentlélek templomának" ajtaja zárva marad. Nem is nyithatja ki semmi, mert nagy az a hatalom, amely retesz alatt tartja. A bűn fogságában élő ember mindig meg van győződve arról, hogy Isten bennünket akar lerombolni, hogy életünk eseményeinek tükrében más nem is gondolható róla. Őt csak annyiban engedjük szóhoz jutni, ha hatalmát jelek által képes bizonyítani, mint hajdan a próféták.

A VASÁRNAP IGÉJE

Ma sincs ez másként. Mintha Jézus lenne az egyetlen zavaró tényező, aki nélkül egészen simán mennének az istentiszteleteink. Az az igény, mellyel itt Jézus fellép, bizony isteni igény. „Az én Atyám háza" egészen páratlan utalás arra, amilyen kapcsolatban van a Fiú az Atyával.

A kövekből épült templom, hivatásából kifordulva, éppen nem a küldetését teljesíti, amikor Jézust, a nagyobb templomot, az igazit eltakarja. Persze nem a kövek tehetnek minderről, hanem azok, akik évtizedek óta építgetik. Jézus ma is kiűzi ezt a lelkületet az ő templomaiból éppen úgy, mint az ő gyermekeiből.

Judica vasárnapján Isten igazságos ítéletére figyelünk. A fentiekből logikusan következne, hogy a templom nem rendeltetésszerű használatáért a működtetők és az odajárulók bűnhődjenek. Logikusan következne mindebből, hogy az életüket elrontók és eltékozlók vesszenek el. Isten igazságos ítélete azonban nem ebben áll. Hagyja, hogy emberi kéz, a mi kezünk lerombolja a templomot. *A templomot. Jézust.* Más ugyanis nem segít, nem segíthet rajtunk.

Hagyja, hogy tisztátalan kezek, tisztátalan ajkak, tisztátalan szándékok odatapadjanak Jézus testének templomához. Ez az ő személyének igazi titka. A templom, amely a bűnt vonzza magába. És amely éppen így erőtleníti meg a bűnt, nyitja meg a szíveket és a szemeket, hogy egyedül őt lássuk, aki az egyetlen igazi és szent templom, hiszen romjaiból épült újjá három nap alatt. Mai tanítványokként higgyünk az Írásnak, amely ezt kijelentette számunkra.

■ Veresztó János

Imádkozzunk! Úr Jézus Krisztus! Köszönjük személyed feltáruló titkát. Színed előtt belátjuk, hogy szüntelenül magunk körül forgunk. Olykor azt is meglátjuk, hogy ez mennyi bajt okoz magunknak és a környezetünknek. Köszönjük, hogy halálod és feltámadásod által kiszabadítasz énünk rabságából, és megépíted a magad templomát bennünk. Ezért a nagy csodáért áldunk téged életünk minden napján! Ámen.

Győzhetetlen én kőszálom

▶ ***„Ítélj meg, Istenem!"* Böjt 5. vasárnapját a bevezető zsoltár keretverse alapján az ítélet vasárnapjának nevezzük. Ezen az ünnepen bizonyságot teszünk arról, hogy Isten ítélete nemcsak egy jövőbeli eseményt jelez, hanem törvénye által állandóan jelen van a világban, és hatása a saját népét sem kerüli el.**

Jól mutatja ezt vasárnapunk evangéliumi igéje, a templomtisztítás története (Jn 2,13–22), amely Isten saját népének szokásait, kultuszi életét érinti. A külső tapasztalatok feletti belső megszomorodás, az ember elveszettsége és kegyelemre szorultsága szólal meg heti énekünkben is (EÉ 379), amelynek „Győzhetetlen én kőszálom" kezdetű szövege *Rákóczi Ferenc bús éneke* címmel maradt ránk. (A teljes szöveg megtalálható: *Magyar költők 17. század.* [Magyar Remekírók] Kiad. Komlovszki Tibor. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1990. II. köt., 406. oldal.)

Az ének alapjául szolgáló vers eredetileg nyolc versszakos, és tartalma nem kizárólag böjti és nagypénteki utalásokat tartalmaz, hanem a kor siraloménekeihez és bujdosóverseihez hasonlóan megjeleníti a Rákóczi-szabadságharc utáni Habsburg-elnyomás okozta szenvedés, elesettség személyes érzését. A szöveg eredeti negyedik versszaka ezt az állapotot Krisztus szenvedéséhez hasonlítja: „Életemet ostromolják: / Feszítsd,

CANTATE

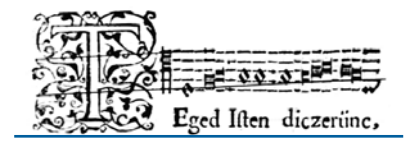

feszítsd! – azt kiáltják, / Mint gyilkosom, azt kívánják, / És véremet szomjúhozzák." Ugyancsak a kor elnyomott népének hontalanságára és bizonytalan jövőképére utal a haza kényszerű elhagyásának víziója az eredeti utolsó versszakban: „Ím, elmégyek országomból, / Drága, kedves, jó hazámból, / Eddigvaló hajlékomból, / Költöznöm kell jószágomból."

Énekeskönyvünkben a vallásos-hazafias fohász a három versszak kihagyása által egyrészt a Jézusban való töretlen bizalomról szóló bizonyságtétellé lesz, másrészt utal Krisztus szenvedésére és – heti levélbeli igénkhez (Zsid 9,11–15) hasonlóan – tökéletes váltságáldozatára és ennek hatására az emberi életre: „Sebeidnek nagy voltáért, / Engedj kedves áldozatért…". Krisztus áldozata árán lehetővé válik az élet teljességének megélése, amely egyrészt a biztonságos, csöndes földi életben valósul meg, másrészt az üdvösség reménységében teljesedik ki (5. vsz.).

Az éneket egy ugyancsak a 18. századból való magyar dallammal énekeljük, amely a szöveggel együtt először a *Gyallay–Pap-féle énekeskönyvben,* 1808-ban Kolozsváron jelent meg, de a 19. század első felének több gyűjteménye is őrzi.

Hol a biztonság?

Kevesen tudják elképzelni, hogy mit jelent az a bizonytalanság, amikor az ember kénytelen mindent feladni, ami addig fontos volt számára. Mit érez valaki, amikor veszélyben van nemcsak a jó híre, az egzisztenciája vagy az egészsége, hanem még a hazájában való megmaradása is? Mit érez, amikor úgy látja, hogy e világ minden hatalmassága összefog ellene, s nincs egy biztos pont sem, amelybe kapaszkodhatna? Ez lehet az a helyzet, amikor az e megpróbáltatással járó szenvedés csak Krisztusnak a kereszten elhordozott szenvedéséhez hasonlítható? S hol a vége? Van-e vége? Hol a menedék, ahová akkor is fordulhatunk, ha a gonosz minden hatalma és minden külső körülmény összefogni látszik ellenünk?

A *Rákóczi Ferenc bús énekével* éneklő már a megszólításban azt a meggyőződését osztja meg mindenkivel, hogy a Szentháromság Istennél van az egyetlen biztos menedék, aki Jézus Krisztusban győzhetetlen kőszálként megjelent ebben a világban, hogy a kereszten meghozza drága áldozatát bűneinkért – az egész világért. Isten ítéletének súlya s az ember elveszettségének mértéke mutatkozik meg abban, ahogyan a szerző erről az áldozatról beszél. A Megváltó, aki felszabadít bennünket Isten ítélete alól, nagy árat fizetett ezért: nagy sebeket szerzett, és „szép piros vérét" adta a világért a kereszten. Így lett a menny és föld ura, s így mutatja meg önmagát ma is nekünk.

De éppen azért, mert ekkora volt az ár, nem jelentéktelenítheti az áldozatát mint a múlt egy sötét fejezetét, hanem állandóan szem előtt kell tartanunk. Keresztény életünkben mindvégig a reménység jelére, a keresztre kell tekintenünk, mert ott látjuk meg, hogy milyen Isten ítéletének súlya alatt lenni, s milyen ezen az áron megszabadulni a minden embernek jogosan kijáró kárhoztató ítélettől.

Hol a biztonság? Ott, ahol az ember ennek az áldozatnak a nagyságát felismerve, az új életet ajándékozó Isten gondviselésének biztonságában tudja élni az életét. Sokan megénekelték már ezt az érzést korábban is. Anna hálaéneke is erről tesz tanúságot *Sámuel könyvében: „Nincs olyan szent, mint az Úr, rajtad kívül senki sincsen, nincs olyan kőszikla, mint a mi Istenünk."* (1Sám 2,2)

A ma embere sokféle biztonságot keres, s a sorban az első helyen sokszor az anyagi biztonság vágya szerepel. Böjt ötödik vasárnapján énekünk azt tanítja nekünk, hogy még akkor is létezik biztonság, ha ennél sokkal több forog kockán. Ez pedig a keresztre tekintve, a Megváltó Krisztusnál található meg. Így igazak és tapasztalhatóak a mindennapokban is az ő szavai: *„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát."* (Mt 7,24)

■ Wagner Szilárd

Lapunk on-line olvasható formában is előfizethető…
digitalstand.hu/evangelikuselet

Hol a helyed?

Konfirmandustalálkozó Sopronban

Folytatás az 1. oldalról

Az evangélikus koráloktól a népzenei alkotásokon át a rockzenéig a stílusok széles palettáját vonultatták fel, bizonyságot téve ezáltal arról, hogy milyen gazdag és sokrétű a magyar zenei világ.

Egy konfirmandustalálkozó nem múlhat el konfirmációi óra, azaz ismeretszerzés nélkül. Ezért a résztvevők a délelőtt hátralévő részében egy-egy lelkész, hittantanár vagy teológiai hallgató – közöttük nagy számban a líceum öregdiákjai – vezetésével rendhagyó módon, változatos módszerekkel mélyedhettek el egy-egy témában – mindezt hat vegyes csoportban. A megbeszélt, feldolgozott témák beszédesen tanúskodnak a sokrétűségről: *Egy kis bibliaismeret; A nagyhét eseményei; Káté (nélkül is lehet)? – dogmatika magolás nélkül; Egyházi esztendő; Luther Márton élete; Kis magyar egyháztörténet.* Az ebédszünet előtt egy-egy szóbeli beszámoló, elkészített illusztráció vagy képi megjelenítés formájában minden csoport közkinccsé is tette elvégzett munkáját az egész közösség számára.

FOTÓ: GYARMATI ISTVÁN

Köszönt a házigazda iskolalelkész

A délutáni program első felét, a Mesterházy Balázs által vezetett vetélkedőt az ebéd utáni szabad időben rövid soproni séta készítette elő, amelyen hely- és egyháztörténeti ismereteket szerezhettek a résztvevők, majd mindezeket a vetélkedő során értékes pontokra válthatták. A konfirmációi oktatás, felkészülés hajrájában hasznos volt szembesülni azzal, hogy mennyire tudatos és használható az eddig megszerzett tudás, s így minden résztvevő maga is megtapasztalhatta erősségeit, és láthatta, melyek a fejlesztendő területei.

A napot záró úti áldás előtt a kőszegi evangélikus ifjúság tagjaiból alakult *Echo* zenekar koncertjét hallgathatták meg a jelenlévők. Repertoárjukon többnyire ifjúsági énekek szerepeltek, így az ismerősen csengő dallamok és szövegek színvonalas feldolgozása és előadása nagy sikert hozott a zenekarnak.

A nyitóáhítatban elhangzott kérdést végül nemcsak a résztvevők válaszolták meg, hanem az úti áldást adó *Baranyayné Rohn Erzsébet* kőszegi lelkész is. Ő úgy válaszolt rá, hogy a kerület konfirmandusainak augusztus első hetében Gyenesdiáson van a helyük, ahol a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület első konfirmandustábora várja őket.

A szervezők hívására négy gyülekezet konfirmandusai úgy döntöttek, hogy vasárnapra is Sopronban maradnak. Ők a délután hátralévő részét közösségépítő játékokkal, filmnézéssel töltötték. Vasárnap Sopron evangélikus vonatkozású nevezetességeit – a régi teológia épületét, az Eötvös-gimnáziumot, az Eggenberg-házat és a Fő teret – tekintették meg, majd részt vettek a soproni gyülekezet istentiszteletén. Számukra közös ebéd zárta a találkozót.

Bízunk abban, hogy a gyülekezetekben végzett konfirmációi oktatáson túl a jövőben egyre többen kapcsolódnak be a teljes egyházkerületet megszólító, a konfirmandusokat célzó rendezvényekbe. Hiszen mind a sikeresnek bizonyult mostani találkozó, mind a nyárra tervezett gyenesdiási tábor olyan közösségi élményt ad a résztvevő fiataloknak, amely által tudatosodhat bennük az evangélikus egyház nagy egészéhez való tartozás, annak öröme és egyben felelőssége is.

■ Wagner Szilárd

Tízéves Kőszegen a Békesség Háza

Laetare vasárnapja a kőszegi gyülekezetnek idén különösképpen is örömünnepe volt: éppen egy évtizede annak, hogy az egyházközség visszakapta házának 1950-ben államosított szárnyát, és kártalanításban is részesült más épületéért. Ekkor döntött úgy a helyi evangélikus közösség, hogy új gyülekezeti termet, lelkészlakást építtet, a visszakapott, felszabadult egész épületet pedig a szeretetszolgálatra szánja. Így kezdte meg működését tíz évvel ezelőtt a Békesség Háza nevű szeretetotthon, amelyben ma már huszonhét idős testvér talál oltalmat és békességet.

„Ne fújjuk el az ünnepi torta tíz gyertyáját, de legyen ott az asztalon a mindennapi kenyér mellett az élet kenyere is, mert egyedül ez tarthatja meg az otthont és egyházunkat is” – mondta igehirdetésében *Ittzés János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, aki egykor maga is szolgált Kőszegen. Az istentisztelet alkalom volt arra is, hogy a szépszámú ünneplő gyülekezet Krisztus megterített asztalának is vendége legyen.

FOTÓ: NÉMETH IVÁN

A jubileumi ünnepségen az otthon első lakóit is köszöntötték…

A ragyogó napsütésben az udvaron folytatódott a jubileumi ünnepély, melyen szó esett a gyülekezet diakóniai szolgálatának régebbi gyökereiről és persze az elmúlt tíz év történéseiről. Így arról is, hogy a kőszegi gyülekezetet – *Baranyay Csaba* és *Baranyayné Rohn Erzsébet* lelkész vezetésével – sokszínű kapcsolat fűzi az intézményhez, tagjai aktívan részt vesznek az otthon mindennapi életében, élő kapcsolatban vannak idős lakóival.

■ Keveháziné Czégényi Klára

1% és 100%

Amint mai lapszámunkból is kiderül, kezdetét vette egyházunk 1%-os kampánya. Tudósítás olvasható az e tárgyban tartott sajtótájékoztatóról, illetve a lap közepén – kivehető plakátként is – ott szerepel az ezzel kapcsolatos felhívás. Több mint egy évtizede van érvényben hazánkban az egyházfinanszírozásnak ez a formája, és az elmúlt néhány esztendőben törekszünk tudatosan is arra, hogy az adózókat megszólítsuk.

Sokak számára még mindig idegenül hat, hogy az egyház – vagy valamely munkaága – óriásplakáton és egyéb „világi” módon hirdeti magát. Az adózók kegyeit próbáljuk megnyerni? Más egyházakkal és vallási közösségekkel versengünk? Ennyire sarkítva ez talán túlzás, de az kétségtelen, hogy jó kommunikációval el kell érni azokat az adózó állampolgárokat, akiknek közel háromnegyede (!) nem jelöl meg egyetlen egyházat sem támogatás céljával, jóllehet neki ez egyetlen fillérjébe sem kerülne. Az is tény, hogy – írd és mondd – több mint száznyolcvan vallási közösség volna jogosult erre a bizonyos egy százalékra. És akkor még nem beszéltünk arról a harmincezer civil szervezetről, amely az úgynevezett második egy százalékot célozza meg: ezek között a gyülekezeteinkhez és intézményeinkhez kötődő alapítványoknak kell magukat ismertté és támogatásra érdemessé tenni.

A fenti számok ismeretében sok olvasóban talán megfogalmazódik a kérdés: szabad egyáltalán részt vennünk ebben a tülekedésben? Nem volna jobb, ha eleve távol tartanánk magunkat ettől a világtól? Erre azt válaszolhatjuk, hogy ez a rendszer bizonnyal nem a legszerencsésebb, ám mégiscsak szinte kizárólag ezen a csatornán juthat egyházunk szabadon felhasználható állami támogatáshoz. Vagyis olyan pénzhez, amely nem oktatási vagy diakóniai normatíva vagy egyéb módon „címkézett” összeg. Ha ez nincs, akkor csakis a híveinktől befolyt adományok maradnak. Tudjuk, hogy sokan „az özvegyasszony két fillérje” történetének szellemében erejükön felül támogatják az egyházat, ám az így befolyt összeg egyszerűen nem fedezné a lelkészek és egyházi alkalmazottak fizetését, templomok és parókiák építését és renoválását vagy a misszió megannyi nemes célját.

Az elmúlt hét év adatait áttanulmányozva megállapíthatjuk, hogy mind a felajánlók száma, mind a felajánlásokból befolyt összeg egyenletesen növekszik. 2004-ben 35 606 adózó jelölte meg a Magyarországi Evangélikus Egyházat, ami akkor mintegy 216 millió forintos támogatást jelentett. 2010-ben pedig már 48 852-en tüntették fel egyházunkat, az ebből befolyt összeg 317 millió forint volt.

Nem tudhatjuk persze, hogy ezek a számok miként alakulnak, ha nincs kampány óriásplakátokon, interneten és újságokban. A transzparencia jegyében az is nyilvános adat, hogy egyházunknak évi tízmillió forintjába kerül a kampány. Állítsuk ezt az összeget a fent említett 317 milliós bevétel mellé! Ebben az összefüggésben a régi marketinges bölcsességet is idézhetjük: a reklámra költött összeg fele az ablakon kidobott pénz – csak éppen nem tudhatod, hogy melyik fele az…

ÉGTÁJOLÓ

Ám nem csak pénzről van szó. Bizony az egyes egyházak társadalmi megítélését meghatározza az a napvilágra kerülő tény, hogy az adott évben hányan támogatták az 1%-os rendszeren keresztül. Attól persze óvnék, hogy az adófelajánlást „a legnagyobb mintavételű közvéleménykutatásnak” nevezzük, hiszen ennek keretében például a nyugdíjasok, a diákok vagy a gyesen lévők nem nyilváníthatnak véleményt. Híveink között tudvalevőleg sokan tartoznak ezekbe a csoportokba. A jövőben pedig csak tovább torzul ez a rendszer, hiszen az adósávok megváltozásával és a különféle kedvezmények bevezetésével sok egyháztagunk lényegesen kevesebb adót fog fizetni, értelemszerűen az 1%-os arány is kisebb lesz. Tudni kell azonban, hogy az állami kiegészítések alapja nem az adott összeg nagysága, hanem a felajánlók száma, így aztán az úgynevezett „nullás bevallásról” is érdemes rendelkezni!

A *Fraternet* levelezőlistán az elmúlt napokban élénk vita alakult ki az egy százalék kérdéséről. Többen fejcsóválva fogadták kampányunkat, amely ebben az esztendőben az anyaotthonokat teszi középpontba mint az egyházunkat hitelesítő szolgálatot. A kritikusoktól azt kérdezem: társadalmunkban, amelyet fájdalmasan jellemeznek a széthulló családok, nem tekinthető-e nemes ügynek az otthoni erőszak miatt vagy a mélyszegénység következtében hozzánk menekülők megsegítése? Hiteles történeteket mondhatunk el arról a gyakran életeket mentő és a szívekben megtérést munkáló szolgálatról, amely Gödöllőn és Nyíregyházán folyik.

Azt is kérdezik többen, hogy kampányaink hagyományosan miért világiasak. Nekik azt felelhetem, hogy ebben az esetben a célközönséget elsősorban nem az egyházi közegben látjuk. Őszintén reméljük, hogy őket a templomi hirdetéseken és az egyházi sajtón keresztül el tudjuk érni. Sokan vannak azonban, akik nem tartoznak egyházunkhoz, de a szolgálatunkat talán hitelesnek és ezért támogatásra érdemesnek tartják – már ha módjukban áll megismerni.

„Évente egyszer plakátolunk, akkor is pénzt kunyerálunk – elég szánalmasan és kiábrándítóan hangzik” – írta nyilvános levelében valaki. Mit is válaszolhatnék? Kedves Testvérem: éppen az így elnyert támogatásból tudjuk például annak a gyülekezetnek az építkezését támogatni, amelynek te lelkésze vagy… A te áldozatos munkád gyümölcseként pedig életek újulnak meg: így aztán közvetve lelki célokat szolgálhatnak az adóforintok.

Egy másik levélíró pedig így fogalmaz: „Az Úr ébredést akar és nem a világi javakra való támaszkodást…” Neki azt válaszolom: magam is az ébredésért imádkozom, és abban is biztos vagyok, hogy az adóforintokból is támogatott missziói alkalmak és kiadványok ennek áldott eszközei lehetnek.

Javaslom ezért, hogy fogjunk össze annak érdekében, hogy minél többen megismerjék egyházunk evangéliumot hirdető, lelkeket mentő, értékteremtő szolgálatát. Ne a másik fáradozásán fanyalogjunk, hanem ki-ki tegye meg a tőle telhető maximumot. Hirdessük az evangéliumot alkalmas és alkalmatlan időben. A lelkészek látogassák sűrűn híveiket, a gyülekezeti tagok ne közönségként, hanem közösségként éljenek.

Szólítsuk meg a kételkedőket. Legyen erő a papok igehirdetésében és a híveknek a lelkészeikért mondott imádságaiban. A Lelket ne oltsuk ki. Persze, hogy a pénzügyek kevésbé fontosak, mint a lelkiek. Jézus így idézi az első és nagy parancsolatot: *„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.”*

Az egyik esetben csak 1%-ról van szó, a másikban viszont 100-ról. E teljesség jegyében kell élnünk minden aprónak tűnő lehetőséggel is.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Boldogok, akik békét teremtenek

Ökumenikus roma szakmai fórum

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) – a soros magyar EU-elnökség prioritásához is kapcsolódva – március 30-án roma szakmai fórumot rendezett. A konzultáción a magyarországi református, evangélikus, baptista, metodista, római katolikus, görög katolikus és pünkösdi cigánymissziós felelősök, szakértők és érdeklődők vettek részt. A tervek szerint az esemény egy több éven át tartó, rendszeres konzultáció első alkalma volt a boldogmondások bibliai alapvetése alapján.

A tematikus munka három témakörben zajlott: *Békességmunkálás a társadalomban, Békességmunkálás a gyülekezetben,* illetve *Békességmunkálás a felekezetek cigánymissziójában.* A témaköröket egy-egy főelőadás és két-két korreferátum mutatta be, amelyet fórumbeszélgetés követett *Bóna Zoltánnak,* a tanács főtitkárának vezetésével. Az előadók és a korreferátorok a következők voltak: *Lukács Ágnes* (baptista), *Erdei Nagy László* (metodista), *Báthori János* (római katolikus), *Barnóczki Anita* (református), *Kurdi Zoltán* (metodista), *Papp János* (baptista), *Durkó Albert* (pünkösdi), *Jaczkó György* (görög katolikus) és *Balogh Győző* (görög katolikus).

A nyitóáhítatot *D. Szebik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök, az ökumenikus tanács elnöke tartotta, a záróimádságot *Bakay Péter,* az evangélikus egyház cigánymissziói referense vezette, záróáldást pedig Jaczkó György mondott.

A szakmai fórum résztvevői egyebek mellett egyetértően hangsúlyozták, hogy a roma és nem roma népesség megbékélése, a falak lebontása kétoldalú feladat, hiszen a meglévő békétlenség mögött – bár nem egyenlő arányban – kétoldalú a felelősség; ha elfogadjuk, hogy a cigányság a magyar nemzet része, akkor a cigányellenesség egyben magyarellenesség is; leszögezték továbbá, hogy a cigányság felzárkóztatásának folyamata semmilyen társadalmi vagy gazdasági projektummal sem olyan sikeres vagy ígéretes, mint a meghallott és elfogadott evangélizációval.

Az előadások a MEÖT honlapján hamarosan olvashatóak lesznek. A következő konzultációra reménység szerint ez év októberében kerül sor.

■ Dr. Bóna Zoltán

Bors, akitől tanulhatunk

Missziói konzultáció Piliscsabán március 22–23-án

▶ Az országos missziói konzultációnak több célja is van: lehetőséget nyújt a– nagyobbrészt fizetett – munkatársaknak arra, hogy beszámoljanak szolgálatukról, megosszák örömeiket és gondjaikat, találkozzanak más munkaágak képviselőivel, „szakmai képzésben" vegyenek részt, és lelki erősítésben is részesüljenek. Az idei találkozó, melyen ötvenen vettek részt, minden területen izgalmasnak, tartalmasnak bizonyult.

A munkaágak (női, férfi-, cigány-, vak-, lepra-, rádió-, repülőtéri, kórház-, alkoholbeteg-mentő, börtönmisszió) beszámolóit a konferencia előtt tartott evangélizációs és missziói bizottsági ülésen a felügyelő püspökkel, *Gáncs Péterrel* együtt értékelték ki. A bizottsági ülésen hallgatták meg az országos és az egyházkerületi missziói lelkészek beszámolóit is. (A jelentéseket az érdeklődők megtalálják az Evangélikus Missziói Központ honlapján, a *http://misszio.lutheran.hu* címen.) Az ülésen előkészítették a május 28-i egyházkerületi missziói napot, melynek idén Aszód, Bonyhád és Zalaegerszeg ad helyet.

FOTÓ: ERDÉSZNÉ KÁRPÁTI JUDIT

A bizottsági értekezletet követő konzultációt Gáncs Péter áhítata vezette be, majd két motiváló előadást hallgathattak meg a résztvevők.

Hogyan érhetnénk el hatékonyabban egyházon kívül álló embereket az evangélium által? címmel *Győri Tamás József* beszélt arról, hogy az egyháztörténet tanúsága szerint a növekedő egyházak mindig új gyülekezeteket is alapítottak. A másik előadást, melyet *Zsarnai Krisztián* nyíregyházi lelkész tartott, igazán öröm volt hallani, mert benne evangélikus közösségek megelevenedéséről hallhattunk.

E sorok írója vetített képes előadást tartott a Fokvárosban rendezett világevangélizációs kongresszusról.

A missziói munkatársak fórumon egészítették ki előre elküldött beszámolóikat, majd a munkaágak megtartották éves ülésüket is, melyen megtervezték az idei programokat.

Az előző évben megszervezett *evangélikus vakmisszió* munkatársainak különösen is örülünk. Munkájukat segíti az orosházi gyülekezet, az ifjúsági osztály és a missziói bizottság is. Idén az egyre erősödő konferenciáik megrendezésén túl Bibliát és énekeskönyvet is kiadnak.

A konzultáció „sztárja" *Bors* volt, a vakvezető német juhászkutya. (Hárommillió forint az ára, értéke valójában pénzben nem fejezhető ki.)

A Teremtő társul adta nekünk az állatokat, melyek hűségükkel, megbízható munkájukkal, önazonosságukkal tanítanak minket. Bors, amikor „munkaruhája" rajta volt, tudta a dolgát. Ilyenkor nem csábítja el felelős munkájától macska, kutya vagy egyéb zavaró körülmény.

Javaslom, hogy az egyre gyarapodó egyházi kitüntetettek közé kerüljön be idővel ez a nagyszerű munkatárs is.

■ Szeverényi János
országos missziói lelkész

NÉMETORSZÁGI TUDÓSÍTÓNK JELENTI…

Meglepetés Bajorországban

Heinrich Bedford-Strohm lesz az új tartományi püspök

▶ Sokak számára nagy meglepetést jelent, hogy hétfőn a zsinati ülésen *Heinrich Bedford-Strohm* professzort választották a Bajorországi Evangélikus Egyház új tartományi püspökévé. Mellette *Helmut Völkel* egyházfőtanácsos és *Susanne Breit-Keßler* müncheni regionális püspök asszony indult jelöltként…

Dr. Johannes Friedrich tizenkét éves püspöksége októberben véget ér, ezért került sor püspökválasztásra a bajor evangélikus zsinat ülésén.

Kezdetben – sokak szerint – egyértelműnek látszott a dolog, utóbb mégis „krimi" lett belőle… Megismételt választási forduló, azután még egy meg még egy… és csupán este nyolc óra és a hatodik (!) forduló után született meg az eredmény. A hatodik fordulóban dr. Heinrich Bedford-Strohm professzor több szavazatot kapott a zsinati tagoktól, mint Helmut Völkel, a személyzeti ügyekért felelős egyházfőtanácsos.

Többen Susanne Breit-Keßler győzelmét jövendölték, aki már régóta a tartományi püspök állandó helyettese volt. A közelmúltban a jelöltek közül ő volt leginkább jelen a médiában, és vele lehetett találkozni az ország sok templomának szószékén. De a „Käßmann-hatás" most nem működött: a favoritként indult Breit-Keßler hétfőn az ötödik választási fordulóban kiesett. Néhányan úgy vélik, hogy „túlambicionáltsága" riasztotta vissza a választókat, mások viszont úgy sejtik, hogy vannak zsinati tagok, akik népszerűtlen döntései miatt neheztelnek rá.

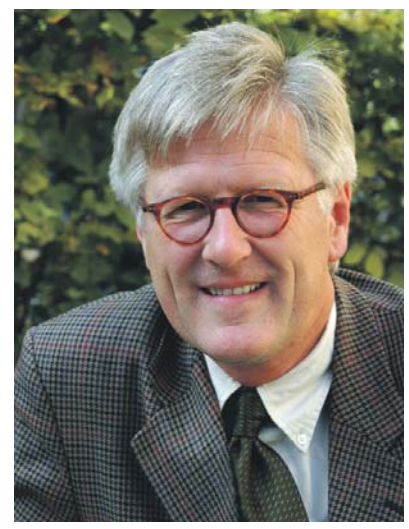

Heinrich Bedford-Strohm

Ebből a szempontból az ötvenegy éves Heinrich Bedford-Strohm „jobb lapokkal" vághatott neki a püspökválasztásnak, hiszen eddig nem kellett – esetleg kevésbé népszerű – döntéseket hoznia a müncheni országos irodában. Teljesen más területen tevékenykedett. Teológiai pályafutását asszisztensként kezdte a heidelbergi egyetemen, de később is szociáletikus maradt, szociális témákkal foglalkozó egyházi grémiumoknak lett tagja és fontos hangja. Gyülekezeti lelkészként Coburg városában szolgált, ahol egy fogyatékosok számára létrehozott diakóniai műhelyt is vezetett.

Az új püspök többször töltött hosszabb időt az Amerikai Egyesült Államokban, és már teológiai tanulmányai alatt gondoskodott arról, hogy ne kelljen egyedül hazatérnie: felesége – *Deborah* – Bostonból származik. Három gyermekük van: *Jonas, Lennart* és *Nathan.* Rendszeresen vissza-visszatértek Amerikába, Heinrich Bedford-Strohm egy ideig tanított is New Yorkban. Végül 2004-ben lett a bambergi egyetem professzora, ahol a rendszeres teológiai tanszéket vezeti. Ottani hallgatósága állítólag bizakodott abban, hogy nem választják őt püspökké – hiszen nem akarták elveszíteni szeretett tanárukat.

A zsinat azonban nem hallgatott a hallgatókra, hanem másképpen döntött: az év végén a kedvelt tanár a professzori székét lecseréli a püspökire. Iktatására október 30-án kerül sor a nürnbergi Lorenz-templomban.

Még egy fontos – magyar szempontból sem érdektelen – választás történt az elmúlt napokban a bajor egyházban: *dr. Ludwig Markert* nyugdíjba vonulása után *Michael Bammessel,* Nürnberg eddigi városi esperese lesz a Bajorországi Diakónia új elnöke.

■ Holger Manke

Az új egyházi törvényről tárgyalt Szászfalvi László a történelmi egyházak vezetőivel

Először tárgyalt a most készülő új egyházi törvényről *Szászfalvi László,* a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházügyi, civilügyi és nemzetiségi államtitkára a négy történelmi egyház vezetőjével március 30-án Budapesten.

A Magyar Távirati Iroda információi szerint a tárgyalást a felek előremutatónak értékelték, az egyházak támogatóan fogadták az új egyházi törvény koncepcióját. Megállapodtak abban is, hogy a következő tárgyalásokat szakértői szinten folytatják, miután az Országgyűlés elfogadta az új alaptörvényt. (A parlament idei első féléves törvényalkotói tervezetében szerepel az új egyházi törvény megvitatása.)

Szászfalvi László a közelmúltban a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, a Református Közéleti és Kulturális Központ és a Magyar Külügyi Intézet tudományos konferenciáján tartott előadásában ismertette először az új egyházi törvény tervezetét.

Egyebek mellett kitért arra, hogy a tervek szerint legalább százéves múlttal és/vagy 25 ezres tagsággal kell majd rendelkezniük azoknak a felekezeteknek, amelyek meg szeretnék kapni a történelmi egyház státusát.

Mint akkor közölte, háromszintű csoportosítást tervez az új egyházi törvény koncepciója: a történelmi felekezeteken kívül lesznek úgynevezett elismert egyházak. Azok az egyházak, amelyek egyik kategóriában sem szerepelnek, vallási egyesületként működhetnek tovább az elképzelések szerint, ezzel pedig a civil szervezetekre, egyesületekre vonatkozó törvény alá tartoznak majd.

Előadásában szólt arról is, hogy a kizárólag a Fővárosi Bíróságon történő bejegyzéshez a tervek szerint a hitelveket is be kell mutatni. A kategóriák meghatározásánál fontos szempont, hogy kiszűrjék az üzletszerű tevékenységet folytató egyházakat.

Az államtitkár indoklása szerint az új egyházi törvényre azért van szükség, mert az ebben a témában született 1990. évi IV. törvény „nemzetközi szinten idejét múlttá vált", az egyházalapítást tekintve pedig „ultraliberálisnak" bizonyult.

A megbeszélésen jelen volt *Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek, *Bölcskei Gusztáv,* a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke, *Gáncs Péter,* a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, *Zoltai Gusztáv,* a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) ügyvezető igazgatója és *Feldmájer Péter,* a Mazsihisz elnöke.

▶| *MTI*

Egyház a közszolgálati médiában

Társadalmi súlyának megfelelően jelenjen meg az egyház a közszolgálati médiában – mondta *Kiss-Rigó László,* a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) médiaügyekért felelős püspöke március 30-án Budapesten, a Magyar Katolikus Egyház és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa képviselőinek eszmecseréjét követő sajtótájékoztatón.

A megbeszélés után, amelynek egyik fő témája a kidolgozás alatt álló közszolgálati kódex tartalma volt, Kiss-Rigó László azt mondta: szeretnék, hogy a közszolgálati médiában az eddigieknél hangsúlyosabban jelenjenek meg a társadalmi szolidaritás, az erkölcs és az igazságosság témái, valamint a családi és más közösségi értékek.

Beszélt arról is, hogy a médiatanács felállítandó közszolgálati testületébe – amelynek tizennégy tagja van, ebből nyolc állandó, hatot pedig sorsolnak – *Szikora Józsefet,* a Magyar Katolikus Újságírók Szövetségének elnökét delegálja a püspöki konferencia.

A szeged–csanádi megyés püspök megállapította: a szerdai tárgyalás azt mutatta, hogy az egyház és a médiatanács képviselői „egy hullámhosszon vannak".

▶| *MTI*

Kérés betörés után

Sajnálattal tudatjuk, hogy 2011. március 28-án ismeretlen tettesek betörtek a budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség kápolnájába. Ajtónkat, perselyünket – tartalmát kiürítve – megrongálták, valamint az oltárról elvitték két régi gyertyatartónkat. Ha valamelyik egyházközségben lenne két olyan gyertyatartó, amelyet nem használnak, és nélkülözni tudnának, szívesen elfogadjuk a felajánlást.

Köszönettel:

Gulácsiné Fabulya Hilda
evangélikus lelkész

Határon túli magyar költőkkel imádkoztak

Érett versmondó verseny Nyíregyházán

Az istenes versek legtöbbje végső soron imádság. Hálaadó, bizonyságkereső, vitázó, számon kérő, csak úgy megbeszélő… De imádság még akkor is, ha nem hasonlít arra, amit összekulcsolt kézzel gondol, suttog vagy fennhangon elmond az ember. Ritmussal, rímmel, költői eszközökkel ékesített imádság. Olyan gondolatokkal, melyek bizonyosan ott kószálhatnak bármelyikünk fejében, ám költői tehetség kell hozzá, hogy azután ne csak a mondanivaló hasson, hanem a megformálás szépsége is… Április első két napján ismét istenes versekkel versengtek középiskolás szavalók a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban.

Melyik ritkább: a rendszeresen imádkozó vagy a verset olvasó – pláne szavaló – tizenéves? Amikor *Bánszki István* irodalomtörténésznek, az ismét evangélikussá lett nyíregyházi Kossuth-gimnázium igazgatójának fejéből kipattant *Az Úr érkezése* című szavalóverseny ötlete, nem biztos, hogy ezt a kérdést is végiggondolta. A karakterét kereső új egyházi iskola vezetőjét valószínűleg csupán az a felismerés indította cselekvésre, hogy istenes versekből senki sem rendez versmondó versenyt, így a szerte az országban mind nagyobb számban (újra)létesülő egyházi fenntartású középiskolák magyartanárait bizonyára érdekelni fogja egy ilyen ökumenikus seregszemle.

– Tizennyolcadik alkalommal állnak ki a diákok az istenes versekkel, akár érettségizhetne a verseny is – kommentálja derűsen a múltat az idei zsűri elnöke, *Kákay István,* a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának igazgatója. – És látszik a résztvevők szép számán és felkészültségén, hogy igen komolyan veszik. Túlnyomó többségük helyesen értelmezi a verseket, jól hangsúlyoz. Nemcsak elmondják a szöveget, át is gondolják, hogy miről szól. Pedig ezek nagyon komoly versek, akadnak köztük nehezen mondható, kifejezetten hosszú költemények is. Nem azt az időt éljük, amikor jellemző lenne a fiatalok ég felé fordulása. Ha ilyen színvonalon tudják ezt itt „produkálni", akkor az azt jelenti, hogy ebben hónapok munkája van, vagyis ezekkel a gondolatokkal több hónapon át éltek együtt, ami – úgy gondolom – a személyiségükre is jelentős pozitív hatással lehet.

– Szeretek olvasni, szeretem a verseket, de csak most érett meg bennem, hogy kiálljak mások elé – mondja *Tóth Cseperke,* a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium végzős diákja, aki most indult először szavalóversenyen. *Reményik Sándor Pilátus* című költeményéről azt gondolta, kevesen választják majd, de tévedett. – A verset magam próbáltam értelmezni, és nagyon érdekes volt itt másoktól hallani, mert azt vettem észre, milyen sok más értelmezése is lehet ugyanannak a költeménynek. Választásomban egyébként az is szerepet játszott, hogy nagypéntek-nagyszombat éjszakáján történhetett az a képzeletbeli párbeszéd, amit a vers megjelenít, és helyénvalónak gondoltam az egyházi évből ezt megmutatni…

FOTÓK: PAMPUCH ZOLTÁN

Kákay István átadja a díjat a verseny első helyezettjének

Hallgatván a soproni líceum érettségi előtt álló diákjának szavait, meg sem lepődünk, amikor elárulja, hogy legszívesebben Pápán tanulna tovább a Református Teológiai Akadémia lelkipásztori szakán.

A zsűri tagjai (balról jobbra): Markovics Attila pedagógus, Hetey László színművész, Szabó Tünde színművész, Kákay István és Tar Jánosné

Merő véletlen, hogy a verseny hevében megszólított másik induló, a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának diákja, *Oláh Anna* ugyancsak lelkésznek készül, bár ő még csak tizedikes. Adottnak veszi, hogy akik itt pódiumra állnak, már ismerik Istent:

– Mivel itt általában egyházi iskolába járók indulnak, mindenkiben ott van az a minimális „mustármag"! *Márai Sándor Halotti beszéd* című versét választottam elsőként. Márai ezt olaszországi emigrációja alatt írta, és a magyarság elvesztéséről szól. Arról – is –, hogy a külföldön ritkábban használt anyanyelvbe miként furakodnak be az idegen szavak. Viszonylag nehéz mondani ezt a költeményt, mert felfokozott lelkiállapot kell hozzá, de át tudom érezni, mert számomra fontos a magyar nyelv, és szeretném, ha megmaradna a régi értékeivel.

Az Úr érkezése című szavalóverseny kiírói szempontokat adnak a versválasztáshoz; most a tizennyolcadik alkalomhoz érve a határon túli magyar költőket ajánlották a diákok és felkészítő tanáraik figyelmébe. Reményik Sándor, Márai Sándor versei mellett megszólaltak *Áprily Lajos, Dsida Jenő, Szabó T. Anna, Wass Albert* művei, némelyik költemény többször is.

A megmérettetésre tizenkilenc középiskola harminchárom diákja jelentkezett. Az aszódi, békéscsabai, budapesti, győri, soproni evangélikus középiskolák tanulói mellett érkeztek reformátusok Debrecenből, Kisvárdáról, Miskolcról, római katolikusok Gyuláról, Kisvárdáról, nevezett diákot a hajdúdorogi görög katolikus gimnázium, és persze voltak nyíregyházi résztvevők is, római katolikus, illetve a rendező evangélikus intézményből egyaránt. Az unitáriusokat, valamint a határon túliakat a házigazdák székelykeresztúri testvériskolája, a Berde Mózes Gimnázium képviselte.

– Hogy ebben az esztendőben a határon túli költők istenes verseit jelöltük meg a versenykiírásban, az persze nem véletlen: ezzel a választással is kifejezzük örömünket, hogy ettől az évtől a határon túli magyarok is magyar állampolgárok lehetnek – ad kézenfekvő magyarázatot *Tar Jánosné,* a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium igazgatója.

A zsűri elnöke, Kákay István még hozzáfűzi:

– Nemzetegyesítésről, -egyesülésről beszélünk sokat mostanában, de itt annak látjuk kiváló példáját, hogy kultúrájában, költészetében, gondolatvilágában ez a nemzet egy. És sosem volt szétszakítva.

■ Veszprémi Erzsébet

A szavalóverseny néhány díjazottja

- I. *Czibere Izabella* (Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Nyíregyháza)
- II. *Zila Teodóra Zsuzsanna* (Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma, Debrecen)
- III. *Szabó István Zoltán* (Ady Endre – Bay Zoltán Középiskola, Sarkad)

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának különdíja:

- *Szabó Lilla* (Református Általános Iskola és Gimnázium, Kisvárda)

Konyhasó, ecet, pudingpor, szalalkáli

Nincs bajban az evangélikus iskolák természettudományos oktatása! – erről tanúskodott a Szent-Györgyi Albert természettudományi versenyen részt vevő közel százfős diákság felkészültsége és lelkesedése

Április elsején nem bolondozni sereglett közel száz, evangélikus iskolába járó – természettudományokban tehetséges – diák Budapestre, hanem hogy kémiából és biológiából összemérje a tudását. Idén ugyanis a Deák Téri Evangélikus Gimnázium adott otthont annak a kétévente megrendezett, nagyszabású versenynek, amely ezúttal is a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával valósulhatott meg. Ebben az évben tizennégy iskola képviseltette magát a Szent-Györgyi Albertről elnevezett versengésen, így elmondható, hogy az evangélikus iskolák közötti megmérettetések közül ez a legnépszerűbb országos verseny.

A rendezvény közös áhítattal kezdődött, amelyet *Rozs-Nagy Szilvia* iskolalelkész tartott, majd *Kézdy Edit* igazgató köszöntötte a csapatokat és kísérő tanáraikat. A megnyitó után – a csapatverseny első részeként – „állatbemutatók" következtek. Minden iskola háromperces prezentációval készült, amelyben a csapatok egy-egy általuk választott védett állatot mutattak be – előre megadott szempontok alapján. A diákok nem utolsósorban kreativitásukat bizonyíthatták e feladat végrehajtása közben, hiszen a közönség láthatott szalamandrajelmezes gimnazistát, hallhatott szavalatot, avagy vadlesre követhette az erdésznek öltözött diákokat.

FOTÓ: URBÁN ÁGNES

Amíg a fiatalok a versenydolgozataikat írták, a kísérő tanárok *dr. Barta Endrének,* a Debreceni Egyetem Biokémiai és Molekuláris Biológiai Intézete tudományos főmunkatársának továbbképzéssel felérő előadását hallgathatták meg a bioinformatika lényegéről és lehetőségeiről.

Az egyes tantárgyakért felelős szervező tanárok – *Fazakas Andrea* (biológia) és *Istvánffyné Tomka Márta* (kémia) – rendkívül sok időt és energiát fektettek mind az elméleti feladatsorok összeállításába, mind a gyakorlati rész, a kísérletek kitalálásába és előkészítésébe.

A zsűri tagjai – *Hajdó Ákos,* egyházunk országos irodája oktatási és iskolai osztályának vezetője (biológia szakos tanár), *dr. Rózsahegyi Márta,* az ELTE Kémiai Intézetének nyugalmazott tudományos főmunkatársa, *Győryné Timár Henriette,* az evangélikus iskolák természettudományokért felelős tantárgygondozója, a verseny „megálmodója", valamint *Podany Anna,* a szarvasi Benka Gyula Általános Iskola és Óvoda tanára – mind elismerésüket fejezték ki az igényes és a korosztályokhoz jól illeszkedő feladatokért, illetve a verseny magas színvonaláért.

Mind a kilenc versenykategória első három helyezettje értékes díjakat vehetett át, amelyek egy részét a *Természet Világa* folyóirat, a *TermészetBÚVÁR* magazin, a Magyar Természettudományi Múzeum, valamint az Alexandra Kiadó ajánlotta fel.

Az iskolák közötti versenyt, amely a csapattagok egyéni eredményének összesítésével és az állatbemutatók értékelésének figyelembevételével született meg, a szervező iskola csapata nyerte. Második helyen a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium „válogatottja" végzett, a harmadik pedig a szarvasi Benka Gyula Általános Iskola és Óvoda csapata lett.

A világi média folyamatosan arról tudósít, hogy a magyarországi természettudományos oktatás bajban van, e tantárgyak nem népszerűek, óraszámuk alacsony. A baj egyik okának gyakran azt tekintik, hogy a diákok kevés kísérletet végeznek az órákon, és egyre kevesebb a kísérletező tanár is. A tanulókísérletek élményének varázsa minden bizonnyal megérintette a Szent-Györgyi Albert versenyen részt vevő diákokat, akik további tanulmányaikat motiváló erőként vihették magukkal a színes oldatokat tartalmazó kémcsöveknek, a szódavízzel, sütőporral, szalalkálival, pudingporral és más hétköznapi anyagokkal végzett kísérleteknek, no és a felismerésre szánt fűszerek illatának emlékét.

A díjkiosztót követően a verseny résztvevői együtt mondták el Szent-Györgyi Albert imádságát, amelyet útravalóul megkapott minden versenyző és kísérő tanár: *„Uram, engedd, hogy társaid legyünk az alkotásban, megértsük és megszépítsük a Te kezed munkáját, hogy ez a mi földünk biztos otthona legyen a gazdagságnak, szépségnek, boldogságnak és békességnek."*

EvÉlet-infó

Élő vízben is megmártóztak

Egyetemi gyülekezetek „randevúja” Balatonszárszón

▶ „Munkaprogram” helyett a felelős gondolkodás konkrétumait keresték közel hatvanan az elmúlt hétvégén Balatonszárszón, az evangélikus egyetemi gyülekezetek hagyományos találkozóján. Az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban történtekről *Buday Barnabás* elevenítette fel emlékeit.

A *Kapcsolataink* témában első este *Orosz Katalin* pszichológus volt segítségünkre az önmagunkkal kapcsolatos kérdések feltárásában. A gyermekként átélt történések lenyomatai meghatározóak a későbbiekben, a szüleinktől látott magatartásminták kódolódnak bennünk – tudhatták meg a fiatalok. Ám ezek a tudattalanul meghatározó és sokszor generációkon átívelő „kódok” nem szükségszerűen kell, hogy eleve eldöntsék sorsunk alakulását. Sok gondolkodással és kemény munkával megváltoztatható, felülírható még a rossz örökség is.

Szombaton a másokhoz fűződő kapcsolatainkat vizsgáltuk. *Komlósi Piroska* pszichológus, a Károli Gáspár Református Egyetem Kommunikáció Tanszékének docense előadásában szervesen kapcsolódott az előző esti beszélgetéshez. A jelenlévők megtudhatták, hogy a csecsemőkorban átélt biztonság és elfogadás, az anyával megtapasztalt egység (szimbiózis), majd a leválás, ám mégis közelben maradás biztonsága felnőtt életünk szituációiban ismétlődik.

Végigjártuk egy párkapcsolat különböző fázisait is, amelyekben a csecsemőkori élmények hatása egyértelműen követhető, kimutatható. Aki csecsemőként megtapasztalhatta az elfogadottság élményét, annak ez nyomot hagy az egész életén, hatással van pár- és egyéb kapcsolataira. Akinek viszont éppen ellentétes élményei vannak ebből az életkorból, vagyis az első években nem kapott elegendő szeretetet és figyelmet, az – miként Komlósi Piroska fogalmazott – mintha egy szürke szemüvegen keresztül szemlélné az egész világot: pesszimista, aggódó, az elfogadást és elfogadottságot nehezen megélni tudó emberré válik. Ám az életünk – a feltárt meghatározottságok ellenére – nem predesztinált. A közösen létrehozott új családban a házastárs, aki maga is hozza csecsemőkori tapasztalatait, sokat tud változtatni, alakítani a hozott mintákon.

A Balaton-part áprilisi ajándékmelegében ebéd után három workshop „nyitotta meg kapuit”.

Gadó Györggyel, Al Gore volt amerikai alelnök *Kellemetlen igazság* című könyvének egyik fordítójával a kötetről és a könyvből készült filmről beszélgethettünk.

A második csoportnak *Végh Szabolcs,* a találkozónak otthont adó missziói otthon igazgatója magát az intézményt mutatta be, beszámolva arról, hogy a közelmúltban megnyert pályázatnak köszönhetően milyen fejlesztések zajlottak-zajlanak (például napelemek beépítése, az esővíz felhasználása WC-öblítésre, falhűtés a konferenciateremben és az apartmanban), amelyek révén környezetét kevésbé terhelő módon, kevesebb energia felhasználásával működik majd az épület.

A harmadik csoport tagjai *Kozma-Vizkeleti Dániel* pszichológus, családterapeuta segítségével az agresszió különböző aspektusait járták körül, ezúttal az alkotás és a csoportjáték kreativitásán keresztül.

Pénteken este, szombaton reggel és este az egyetemi gyülekezeti lelkészek tartottak áhítatot, meditációt, amely megalapozta, illetve lezárta a napokat. Vasárnap délelőtt – a *Kapcsolataink* tematika harmadik állomásaként – Istennel való kapcsolatunkat ünnepeltük közösen, úrvacsorai istentiszteleten. *Kézdy Péter* piliscsabai egyetemi lelkész indította gondolatainkat a bennünket megszólító Istenről, a személyes *(én-te)* kapcsolat lehetőségéről.

A sűrű szellemi és lelki program mellett nagyszerű lehetőségünk volt a kikapcsolódásra is. A Szent Kristóf Pincészet meglátogatása, a budapesti egyetemi gyülekezet gospelkórusának spontán koncertje, az éjjeli szaunázás, majd a Balatonban való április elseji – éjjeli – megmerülés frissítő élménye után, az éjszakába (hajnalba) nyúló beszélgetések fáradtsága ellenére, a jelenlévőkben megfogalmazódott a viszontlátás igénye.

FOTÓ: MEDGYESI MÁRTON

Addig is az egyetemi lelkészek (Budapesten *Körmendy Petra,* Debrecenben *Balázs Viktória,* Győrben *Bogdányi Mária,* Miskolcon Buday Barnabás, Pécsett *Mónus Györgyi,* Piliscsabán Kézdy Péter) szeretettel várják az egyetemista, főiskolás korú fiatalok jelentkezését.

■ Buday Barnabás
miskolci egyetemi lelkész

CSETE GYÖRGY ÜZENETE

Hajlékot hajlítani Istennek

Merész ívű templomai, fehér kápolnái elé képzelem. Ott áll és vár a magyar organikus építészet egyik elindítója, *Csete György,* hogy útra való jó szóval ajándékozzon meg bennünket.

Rá is illenek azok a sorok, amelyeket *Kányádi Sándor Kós Károly* arcképe alá írt: „Hajlékot Istennek, / hajlékot embernek / kőből, fából / házat, / raktál a léleknek / kőnél, cserefánál / erősebb igékből / várat. // Áldjon érte Isten, / áldjon érte ember; / Isten s ember / dolga. / Falak omolhatnak / kövek is váshatnak, / magaslik, nem porlad / a megtartó példa. // Barázdált orcádról / az idő aláfoly, / mint az olvadó hó / a vén Maguráról.”

Rá is illenek a zsoltáros szavak, hiszen Csete György az erdélyi polihisztor hatására választotta szép és nehéz hivatását. 1957-ben felvételizett a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karára. Szerencsére felvették; miután végzett, teremtő képzelete ontotta az épületeket: az orfűi Forrásház, a halászteleki Szent Erzsébet-templom, az Ópusztaszeren felépült Nemzeti Történeti Emlékpark… Gyönyörű a januárban hófedte majsai kápolnája is az 1956-os Emlékmúzeum udvarán. Ameddig a szem ellát, mindenütt a sűrű ostyafehérség, vékony lángként lobog előtte nemzeti zászlónk.

Erdők temploma – Ópusztaszer

„Az építészet lényege: a szeretet” – mondta a Várban, a Litea Könyvszalonban, a cserépkályhának támasztva a hátát. „Azért épített hajlékot az ember – folytatta csendesen –, hogy megvédje magát és családját, biztonságban és nyugalomban éljen. Nincs csodálatosabb dolog, mint a szeretet tereit formálni, legyen az lakóház vagy templom.”

Hajlékká hajlítani. Hiszen már a pásztor is hajlított faágat használ kunyhójához. A magyar nyelv csodálatos gazdagságát mutatja, hogy ezt a szót meddig lehet tágítani. Föl az égig. Mennymagasságig.

Mintha imára kulcsolt kezet formálnának a Csete-templomok. De képzelhetjük Istennél zörgető kéznek is, a Biblia egy-egy megelevenedő részének; az erdélyi fatornyot négy kisebb veszi körül, Jézus és négy evangélista: Máté, Márk, Lukács és János születik meg a végtelenben. És a belső terek: több helyen is a felesége megálmodta vásznak ékesítik. *Csete Ildikó* textilre, festékkel, fölnagyítva újraírta-festette történelmünket. Első darabja az *István király intelmei.* Az Imre hercegnek szánt tanácsok vöröses színű textilre íródtak, szkíta-avar arany fejedelmi díszek ábráival meg-megszakítva, rovásírással, magyarul.

Mennyi nemes szándék, ajándék, gyönyörűen megtervezett templom! Megérintse az ember lelkét. Hogy mások legyünk, jobbak. Értsük a falak, tornyok némaság-szavait, érezzük az elszállt évszázadok emlékeit.

Csete György üzenete arra figyelmeztet: tiszteljük eleinket, szeressük édes anyanyelvünket, európaiságunkon belül maradjunk meg magyarnak!

■ Fenyvesi Félix Lajos

Iránytű a végtelenhez

Megjelent *Böjte Csaba* ferences rendi szerzetesnek, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítójának új, *Iránytű a végtelenhez* című könyve. A kötetet, amely egy négyrészes sorozat harmadik darabja, március 23-án mutatták be Budapesten. A sorozatot gondozó Helikon Kiadó tájékoztatása szerint az új kötet a *Tízparancsolat* köré épül, s benne a ferences szerzetes – többek között – olyan kérdésekre ad választ, mint hogy időszerűek-e még a mózesi időben kőtáblára vésett intelmek, vagy hogy mit kezdjen a ma embere a szigorú tiltásokkal.

A kiadó szerint Böjte Csaba számára nincs tabu téma, a homoszexualitásról, a pedofíliáról, a fogamzásgátlásról, az abortuszról és az eutanáziáról éppoly természetesen beszél, mint a vasárnap megszenteléséről vagy a sírig tartó hűség szépségéről.

▶| *MTI*

Az evangélikus *Reményik Sándor* verseiből szólaltatott meg *Hűvösvölgyi Ildikó* április 3-án, vasárnap a kelenföldi református templomban. A Soproni Petőfi Színház és a Madách Színház művésze *Csendes csodák* című összeállításával ezúttal a Lepramisszió javára adott jótékonysági estet. Az alkalmon *Csáki András* gitárművész működött közre.

■ Lukács Gabi *felvétele*

Orgonaépítő harmóniumművész

Interjú Szabó Balázzsal kelenföldi hangversenye előtt

▶ *Mesterművek harmóniumra* címmel *Szabó Balázs* ad koncertet április 13-án a kelenföldi evangélikus egyházközség böjti zenés estjeinek következő alkalmán. A maga nemében különlegességnek számító hangversenynek – az *Evangélikus Életben* is közölt – hirdetésére *Veres Emese-Gyöngyvér* lett figyelmes, és készített interjút a művésszel.

– Ritka, hogy valaki harmóniumon ad koncertet. Mi ennek az oka?

– Valóban, a harmóniumkoncert napjainkban nagyon ritka. Ennek alapvetően maga a hangszer az oka. Két típusát különböztetjük meg: a szívó és a nyomó légrendszerű harmóniumokat. A szívó rendszerű – konstrukciója miatt – viszonylag olcsó, ezért ez az elterjedtebb. Ez a mindenki által ismert harmónium, amit templomokban, kápolnákban hallhatunk. Ami a nyomó rendszerű harmóniumokat illeti, ezek exkluzív, drága hangszerek. És még ezek között is létezik egy bizonyos – a Steinway zongora árkategóriájába tartozó – mesterharmónium. Kelenföldön egy ilyen hangszer fog megszólalni, mert ennek van olyan irodalma, mint a zongorának vagy az orgonának, tehát játszható rajta egy klasszikus repertoár, nem csupán a templomi énekek kíséretére alkalmas.

– Magyarországon az elmúlt száz évben nem volt harmóniumkoncert. Nincs hozzá megfelelő hangszer?

– Egyetlen ember hozta Magyarországra a mesterharmónium-játék tradícióját, bár igazi hagyományról persze nem is beszélhetünk. A Zeneakadémián *Zalánfi Aladár* adott 1913-ban egy hangversenyt. Ez az egyetlen olyan koncert, amiről tudok. Elég sokat kutattam a témában, és ez az egyetlen hangversenyprogram, amely eddig előkerült.

– Ön miért választotta éppen e hangszert?

– Mindig is vonzott a hangzásvilága. A különböző „lebegések” és hangszín-kombinációk egészen különlegesek harmóniumon, de erről így szóban nehéz beszélni.

– Mikor hallotta először megszólalni, akár felvételen, akár élőben?

– Nagyon sokáig vártam arra, hogy az íróasztalon és a kottákon látott bejegyzéseket aztán végül hallhassam is. Gyakorlatilag egy londoni utam alkalmával akadtam az első felvételekre. Addigra már nagyon sokat olvastam róla, kutattam. Első mesterharmóniumomat, amin ez a repertoár játszható, én is csak 2007-ben szereztem. Ráadásul meglehetősen lerobbant állapotban volt. Időbe telt, míg az a hangzásvilág, amit egy CD-n hallottam, visszaköszönt a restaurált hangszeren.

– Mondhatnánk, hogy Önnek még igazán van ideje, hiszen csak huszonhat éves. Ehhez képest viszont igazán meglepett, hogy – ha jól tudom – Ön az ország egyetlen diplomás „orgonaszakértője”.

– A Zeneakadémia elvégzése után orgonaművészként tanultam tovább Németországban, ám ott nemcsak orgonaművészi, hanem orgonaszakértői szakon is továbbképeztem magam. Az orgonaépítők nem feltétlenül orgonaművészek, az orgonaművészek nagy többsége pedig nem ért a szerkezethez. Én azért törekedtem arra, hogy minél jobban megértsem a hangszer működését, hogy ebbéli tudásomat is az „irodalomjáték” szolgálatába állíthassam.

– Tervezett is orgonát?

– Igen, több hangszert terveztem, de elsődleges szakterületem a régi hangszerek restaurálása, illetve az átépített hangszerek eredeti állapotukba való visszaállítása. Így működtem közre a békási evangélikus gyülekezet orgonájának karbantartási munkálataiban is.

– Ezt teszi most a Zeneakadémián is?

– A Zeneakadémián 1907-ben épült egy nemcsak európai, hanem világviszonylatban is jelentős hangszer, amit a század viharai nagyon megtépáztak. Most lehetőség nyílik arra, hogy régi fényében, eredeti pompájában épülhessen újjá. Magyarországon elsőként itt, a Zeneakadémián állítunk helyre – úgy, hogy eredeti állapotába kerül – egy igazi nagy hangszert, amely a késő romantikában igen jelentős szerepet töltött be. Semmilyen modernizálás, semmilyen változtatás nem fog történni rajta.

– Ennek a munkának köszönhetően rengeteget ingázik Magyarország és Németország között. Az ingajáratba ezúttal egy hangverseny is belefér. Van-e egyébként kedvenc szerzője, darabja?

– A késő romantika világára specializáltam magam, ha lehet így mondani. *Max Reger* művészete áll hozzám a legközelebb. Lényegében a németországi tanulmányok is azért fontosak, hogy ott kint eredeti hangszereken tanulmányozhassam a zenéjét. Ennek a zenének a befogadását ugyanis alapvetően meghatározza az, hogy milyen hangszeren játsszuk. Egy Brahms-szimfónia is akkor szól jól, ha az eredeti hangszerelésben hallgatjuk, nem valamilyen átiratban vagy szükségmegoldásban.

– Reger zenéje megszólaltatható harmóniumon is?

– Reger elsősorban orgonára írt, harmóniumra kevésbé, őt nem izgatta ez a világ. Viszont az egyik fiatalabb kollégája – *Sigfrid Karg-Elert,* a lipcsei konzervatórium tanára – éppen fordítva gondolta: az ő számára az orgona volt a másodlagos hangszer, ő elsősorban a mesterharmóniumra koncentrált. Nemcsak virtuóz játékos volt, hanem a hangszert legjobban ismerő komponista is, aki megteremtette ennek az instrumentumnak az igazi koncertirodalmát is. A kelenföldi hangversenyen természetesen az ő darabjaiból is hallhatnak majd az érdeklődők.

■ Veres Emese-Gyöngyvér

A Magyar Örökség-díjjal kitüntetett

Evangélium Színház

DUNA PALOTA

Budapest V., Zrínyi u. 5.

Csíksomlyói magyar passió

Misztériumjáték zenével – Az Evangélium Színház és a Forrás Színház közös produkciója

A passió szövegét kezdetben felolvasták a köznépnek a nevezetes egyházi ünnep, húsvét alkalmával. Később a templom falain belül a papok párbeszédes formában adták elő, majd amikor a színház játékossága már túlnőtt a templomi közegen, a dramatizált passiójáték kikerült a templom elé, aztán a vásártérre. A szöveget hallgató emberből pedig színháznéző és sokszor (szín)játékos résztvevő vált.

A jelen előadáshoz felhasznált nagypénteki misztériumok a maguk idejében igazi „népszínművek” voltak: professzorok írták, gimnazisták és felső iskolások bevonásával adták elő őket a csíki, a gyergyói és a Székelyföld távolabbi vidékeiről is odasereglő hallgatóság előtt. A szövegek azután a csíksomlyói ferences barátok lejegyzésében maradtak ránk.

Az előadás szövegét az 1751., az 1752., az 1759. és az 1766. évi csíksomlyói misztériumok, valamint egy ismeretlen helyről származó passiójáték felhasználásával írta színpadra *Katona Imre.* Különleges szertartásjátékában Krisztus passiója össznépi rituálé, amelyben egy színházi közösség kínokkal teli, ám felemelő alkotómunkájának részeként születik újjá a passió.

A *Csíksomlyói magyar passió* a rendező, *Pataki András* koncepciója és dramaturgiai munkája nyomán jelentős módosuláson esett át: a végzések (jelenetek) közötti közjátékok dalszövegekké alakultak, amelyekre *Szarka Gyula* (*Ghymes* együttes) szerzett a népének világát idéző modern hangzású zenét. Az orgonán és dobokon megszólaló dallamok és ritmusok a kortárs tánctechnikák invenciózus felhasználására ösztönözték *Demcsák Ottó* balettművészt, koreográfust.

Az előadás választ keres arra is, mi az ünnep szerepe az egyes ember és egy közösség életében, s vajon mi, mai nézők eljutottunk-e abba a kegyelmi állapotba („lesz még egyszer ünnep a világon”), amelyre *Vörösmarty* vén cigánya oly konok reménykedéssel várakozik.

Szereposztás: Jézus – Szarvas Attila • Luciper – Dörner György érdemes művész • Annás – Mucsi Sándor • Kajafás – Farkas Tamás • Mária – Szőcs Erika • Deus Pater – Lukács József (Aase-díjas) • Júdás – Krizsik Alfonz • Poncius Pilátus, Ádám – Lénárt László • Péter – Horváth László • János – Rékai Nándor • András, Gábriel – Horváth György • Tamás – Czár László • Durumo, Farizeus, Hadnagy – Ács Tamás • Kirika – Molnár Anikó • Plútó, Farizeus, Százados – Papp Attila • Éva, Házasságtörő asszony – Szlúka Brigitta • Kántor – Dibusz Ferenc • Dobos – Kecskés Tamás / Kecskés János
Rendező – Pataki András • **Zene** – Szarka Gyula (Kossuth-díjas, Magyar Örökség díjas) • **Koreográfia** – Demcsák Ottó (Harangozó-díjas) • **Jelmez** – Húros Annamária

Helyszín: Duna Palota, 1051 Budapest, Zrínyi u. 5.
Időpont: április 17., vasárnap 19 óra; április 24., vasárnap 15 óra; április 29., péntek 19 óra; május 15., vasárnap 15 óra; május 17., kedd 15 óra és 19 óra; május 21., szombat 15 óra, május 22., vasárnap 15 óra.

Jegyértékesítés: hétfőn, szerdán és pénteken 14-től 17 óráig a Duna Palotában. Előzetes jegyrendelés telefonon: 70/266-6544. Egyéb információk: szortka@gmail.com. Helyárak: földszint 1–10. sorig: 3000 Ft; földszint 11–15. sorig: 2500 Ft; erkély: 2000 Ft.

Keresztet, piros szívet és az uniós zászló tizenkét arany csillagát formázó élőképpel ünnepelték a családokat március 31-én több százan a budapesti Szent István-bazilika előtti téren.

Az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye szervezésében megvalósult nagyszabású, látványos rendezvénnyel egyúttal az Európai Unió demográfiai és családügyi minisztereinek másnapi találkozóját is köszöntötték. A program szabadtéri részét követően a bazilikában – mások mellett – *Ókovács Szilveszter,* a Duna Televízió vezérigazgatója, valamint a hazai könnyűzene két, istenhitét szintén nyíltan vállaló, több gyermeket nevelő sztárja, *Ákos* és *Szandi* szolgált felolvasással, illetve énekkel. A jelen lévő családokat *Erdő Péter* bíboros, prímás, érsek áldotta meg.

■ Lukács Gabi *felvételei*

A'NYU
NÉLKÜL
A
LEG-
JOBBAMAT
HELY

RENDELKEZŐI NYILATKOZAT
A BEFIZETETT ADÓ 1%-ÁRÓL
A kedvezményezett technikai száma:
0035
A kedvezményezett neve:
Magyarországi Evangélikus Egyház
ADÓJA 1 %-ÁVAL ÖN IS SEGÍTHET, HOGY EGYÜTT MARADJANAK.
KÉRJÜK, TÁMOGASSA ANYAOTTHONAINKAT
ÉS SZERETETSZOLGÁLATI INTÉZMÉNYEINKET.
Magyarországi Evangélikus Egyház
www.evangelikus.hu
EZ
ÍZLŐMORÁ

HIRDETÉS

Pályázat

evangélikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására

A zsinat által elfogadott 2011. évi költségvetés alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezetei a következő eszközökre pályázhatnak:
a) notebook (hordozható) számítógépre, Linux operációs rendszerrel (önrész: 25 000 Ft);
b) multifunkciós nyomtató/fénymásolóra (önrész: 15 000 Ft);
c) projektorra (videó-számítógép kivetítőre) (önrész: 50 000 Ft).
Az eszközökre külön-külön is lehet pályázni, mindegyik eszközből csak egy darabra. Részletek és letölthető pályázati űrlap egyházunk pályázati honlapján érhető el, a *http://palyazat.lutheran.hu* címen.

HIRDETÉS

A hagyományokhoz híven a Mevisz Bárka szakcsoportja idén is megrendezi a mozgássérült-passiót. A körút időpontjai és helyszínei:
- Április 17., 10 óra, Ajka, evangélikus templom
- Április 18., 17 óra, Pápa, evangélikus templom
- Április 19., 18 óra, Takácsi, evangélikus templom
- Április 20., 11 óra, Marcaltő, művelődési ház
- Április 20., 18 óra, Nagysimonyi, evangélikus templom
- Április 21., 17.30, Nagyalásony, evangélikus templom
- Április 22., 18 óra, Budapest-Zugló, evangélikus templom

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

HIRDETÉS

Máté-passió

Bach Máté-passióját adják elő a Deák téri evangélikus templomban (1052 Budapest, Deák Ferenc tér 4.) április 17-én, virágvasárnap és április 23-án, nagyszombat este 18 órakor. (Az előadás várható befejezése 22 óra.)

Közreműködnek: *Zádori Mária* (szoprán), *Bakos Kornélia* (alt), *Csapó József* (evangélista; április 17-én), *Varga Donát* (tenor; április 17-én), *Megyesi Zoltán* (evangélista; április 23-án), *Szigetvári Dávid* (tenor; április 23-án), *Jekl László* (basszus), *Bretz Gábor* (basszus; Jézus), *Dobozy Borbála* (csembaló), *Mekis Péter* (orgona). A *Lutheránia* énekkart, a pécsi egyetemi kórust, a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola gyermekkarát (karigazgató: *Tóth Márton*), a Weiner Leó kamaraszimfonikusokat és a Lutheránia zenekart *Kamp Salamon* vezényli.

A belépés díjtalan. *http://lutherania.lutheran.hu*

HIRDETÉS

Nyári kántorképző tanfolyamok

A fóti Evangélikus Kántorképző Intézet szeretettel várja a kántori szolgálatra készülőket az idei nyári bentlakásos tanfolyamokra. A tanfolyamok időpontjai (és vezetői) a következők:
1. tanfolyam: június 23. – július 9. *(Bence Gábor)*
2. tanfolyam: július 14–30. *(Abaffy Nóra)*
3. tanfolyam: augusztus 2–18. *(Kertész Botond)*

Jelentkezni levélben vagy e-mailben lehet (2151 Fót, Berda József u. 3., kantorkepzo@citromail.hu). A jelentkezéshez, kérjük, mellékeljenek *lelkészi ajánlást* és *rövid zenei életrajzot.* A tanfolyamokkal kapcsolatos tudnivalókról a résztvevőket levélben értesítjük. További információ a Kántorképző Intézet honlapján *(http://kantorkepzo.lutheran.hu)* található. *Jelentkezési határidő: május 25.*

HIRDETÉS

„Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod.” (Zsolt 139,5)

Meghívó

Az Evangélikus Egyházi Óvoda és a Tótkomlósi Evangélikus Egyházközség szeretettel meghívja Önt a Mesterségek Háza ünnepi megnyitójára. Időpont: április 8., péntek 9 óra. Helyszín: Tótkomlós, Mezőhegyesi út 11. (az óvoda épülete mellett).

Program: 9.00: Köszöntők • 9.30: Óvodás gyermekek műsora • 9.50: A *Rozmaring* népdalkör műsora • 10.00: A Mesterségek Háza megtekintése, állófogadás • 10.30: A mesterségek bemutatása a gyerekeknek • 12.00: Iskolások látogatása • 16.00: Hagyományos komlósi ízek kóstolása • 18.00: *Sávolt Zoltán András* szövő népi iparművész kiállítása

Kérjük, tiszteljen meg bennünket jelenlétével!

HIRDETÉS

A Duna Televízió *Isten kezében* című műsora április 16-án, szombaton 12.05-kor kezdődő adásának címe: *Nagyböjti elmélkedések Munkácsy Krisztus-trilógiájáról* (1. rész).

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Magyar Nemzeti Galériával és a Munkácsy Alapítvánnyal együttműködve hatrészes sorozatot szervezett *Munkácsy Krisztus-trilógiájáról* a Magyar Nemzeti Galériában. Négy alkalommal a görög katolikus, a római katolikus, a református és az evangélikus felekezet püspökei tartanak tárlatvezetést, illetve ehhez kapcsolódva az egyes felekezetek böjti egyházzenéje csendül fel. Két alkalom meditáció, mikor is két neves teológus elmélkedéssel készül, két kortárs zeneszerző pedig a Munkácsy-trilógiáról szóló zenei alkotását adja elő.

Első adásunkban *Jelenits István* piarista szerzetes, *Vukán Gyögy* zeneszerző, zongoraművész, *Fabiny Tamás* evangélikus püspök és *Finta Gergely* orgonaművész szerepel. (A 2. rész – melyben *Kocsis Fülöp* görög katolikus és *Szabó István* református püspökök szólalnak majd meg – április 23-án kerül adásba.) Rendező: *Horváth Tamás.*

Ember a(z)űrben

▶ Félszáz éve, 1961. április 12-én járt először ember az űrben. A szovjet-orosz *Jurij Gagarin* a Vosztok–1 űrhajó fedélzetén megkerülte Földünket. A vállalkozás pontosan annyira volt kiemelkedő tudományos eredmény, mint világpolitika, hiszen a második világégést követő hidegháború időszakában a két egymásnak feszülő nagyhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió az úgynevezett űrversenyben is vetélkedett egymással. Mindez lélegzetelállító műszaki eredményekkel és páratlan emberi teljesítményekkel párosult, gondoljunk csak az első orosz kozmonautákra vagy a Holdat meghódító amerikai asztronautákra.

Az űrsikereket mindkét világhatalom alaposan kihasználta propagandacélokra is. Az 1962-es kiadású, leginkább korrajznak tekinthető „önéletrajzi”, a valóságban a központi szovjet kommunista pártlap, a *Pravda* munkatársai által írt, *Utazás a világűrben* című kötet részleteivel idézzük meg az 1968-ban – újabb űrutazásra készülve – repülőgép-balesetben (valójában máig tisztázatlan körülmények között) elhunyt Gagarin életének és űrutazásának néhány momentumát. És hogy miért tesszük ezt az *Evangélikus Élet* hasábjaira? Mert nem feledhetjük azt sem, hogy a kommunista propaganda évtizedeken át Jurij Gagarin űrutazását is az ateizmus igazolásául próbálta kamatoztatni…

* * *

„A család, amelyben születtem, egyszerű szovjet család, miben sem különbözik szocialista hazám többi, sok millió dolgozó családjától. Szüleim egyszerű orosz emberek: előttük is – mint egész népünk előtt – az Októberi Szocialista Forradalom nyitott kaput, és vágott széles utat az életbe. Apám – Alekszej Ivanovics Gagarin – szmolenszki szegényparaszt fia. Mindössze két osztályt járt a községi iskolában. (…) A fémről sokat mesélt nekem anyám, Anna Tyimofejevna. Az ő apja, Tyimofej Matvejevics Matvejev fúrós volt Péterváron, a Putyilov-gyárban. (…) Jómagam 1934. március 19-én születtem. Szüleim ekkor már kolhoztagok voltak, apám a kolhoz ácsa, anyám pedig fejőnő. (…)

Végre tehát tiszt, vadászrepülő hadnagy lettem, szerető feleségem volt és – először életemben – saját szobám. Én azonban már régen elhatároztam: oda megyek, ahol a legnehezebb. Erre kötelezett a fiatalságom, a Komszomol példája, hiszen a komszomolisták mindig is a szocializmus építésének első vonalában dolgoztak. (…) A Párt XXI. kongresszusa igen nagy szerepet töltött be az én életemben is. Ezekben az izgalmas napokban érett meg bennem véglegesen az elhatározás, kérem felvételemet a párt tagjelöltjei sorába. Hiszen mindazok, akikhez hasonlóvá szeretnék válni, akik megtanítottak élni és dolgozni, kommunisták voltak. (…)

Az órára néztem. A mutatók moszkvai idő szerint 9 óra 7 percet mutattak. Előbb füttyöt hallottam, aztán egyre növekvő dübörgést, éreztem, amint a gigászi űrhajó egész teste remegni kezd, s lassan, nagyon lassan felemelkedik az indító berendezésről. (…) Amikor kiértünk az atmoszféra sűrűbb rétegeiből, levált a rakéta orr-részének áramvonalas burkolata, s lehullott, valahová a mélységbe. (…) Az ablakon át megláttam a távoli Föld felszínét. A Vosztok űrhajó ekkor egy széles, szibériai folyó felett repült. Világosan láthatók voltak a folyón a szigetek és a folyó két partja, amelyet napfényben úszó tajga szegélyezett. (…) Sohasem láttam azokat a szovjet tudósokat és mérnököket, akik felfedezték a szovjet rakéta könnyű és szállítható hajtóanyagát, de most, amikor ez a rakéta mind magasabbra és magasabbra tört, hogy kijusson pályájára, szerettem volna megszorítani a kezüket, és megköszönni nekik, amit tettek. A bonyolult hajtóművek hibátlanul működtek, olyan pontosan, mint – a Kreml toronyórája. (…)

A Vosztok most hazám földje felett repült. Forró, fiúi szeretet járta át a szívemet. Hogyne szeretnénk hazánkat mi, gyermekei, amikor a világ népei is bizalommal tekintenek reá. Nemrég még milyen szegény és elmaradott volt, és ma hatalmas ipara és kolhoz-mezőgazdasága van. A kommunista párt nevelte szovjet nép lerázta magáról a múlt porát, kiegyenesítette óriási vállát, s elindult előre, azon az úton, amelyet Lenin nyitott meg neki. A mi nagyszerű népünk a párt vezetésével megteremtette a dolgozók hatalmát, és létrehozta a világ első szovjet államát. (…)

Tíz óra ötvenöt perckor, miután körülrepülte a földgolyót, a Vosztok szerencsésen földet ért az előre meghatározott körzetben, a „Lenini út” kolhoz őszi szántásán, Engels városától délnyugatra, Szmelovka falu közelében. (…) Amint szilárd talajra léptem, körülnéztem és észrevettem egy asszonyt meg egy kislányt; ott álltak egy tarka borjú mellett, s kíváncsian néztek engem. (…)

– Orosz vagyok… elvtársak… idevalósi – kiáltottam, miután levettem sisakomat, de izgalmamban nekem is végigfutott hátamon a hideg. Anna Akimova Tahtarova, egy erdőőr felesége volt az asszony, Rita nevű, hatéves unokájával.

– Csak nem az űrből? – kérdezte egy kicsit bizonytalanul. (…)

– Jurij Gagarin! Jurij Gagarin! – kiáltoztak, s futva közeledtek a kolhoz gépészei, akik távolabbról ugyancsak észrevették az űrhajót. (…)

A parancsnokságon egy távirat várt – Nyikita Szergejevics Hruscsovtól. A központi bizottság első titkára gratulált a sikeres űrrepüléshez. És nemsokára telefonon is beszélhettem Nyikita Szergejevics Hruscsovval, aki akkor Szocsiban tartózkodott. Életem nagy pillanata volt, amikor meghallottam a jól ismert, szeretett hangot. (…)

■ Rezsabek Nándor

HIRDETÉS

Este is világítson a nap fénye

Az ipari forradalom óta az emberiség szisztematikusan teszi tönkre bolygónkat. Folyamatosan feléljük az olaj-, gáz- és szénkészletet, egyben szennyezzük a levegőt. Megoldást jelenthet az atomenergia, de a veszélyeit is ismerjük. A legkézenfekvőbb megoldás a megújuló energia hasznosítása.

A napelemekkel viszonylag olcsón, környezetbarát módon jutunk elektromos áramhoz. Magyarországon a napsütéses órák száma viszonylag magas, ezért a megtermelt árammal akár fűthetünk vagy hűthetünk is.

Egy napelem teljesítménye 3,08 kW/óra; bekerülési költsége bruttó négymillió forint, megtérülése hat-nyolc év.

Nincs környezeti terhelés, nem jár zajjal, nem füstöl, nem szennyezi a talajt és a vizet, nincs káros sugárzása.

A keresztény embernek át kell éreznie a teremtett világ iránti felelősségét is. Nem mindegy, hogy milyen állapotban öröklik meg tőlünk a bolygót az unokáink. Aki globálisan gondolkodik, annak lokálisan kell cselekednie! Nemcsak imádkozni kell a teremtett világért, de tevőlegesen meg is kell védeni, elsősorban önmagunk mohóságától.

Cégünk, a *Holpe-Bau Kft.* a *Greenetik – PVT Photovoltaik* rendszerek forgalmazója. A Photovoltaik rendszerek olyan eszközök, amelyek a fénysugárzási energiát (elsősorban napenergia) közvetlenül villamos energiává alakítják. A fény elnyelésekor a szolármodul mozgásra képes töltött részecskéket generál, és egyenáramot termel. Ez az egyenáram átalakítható a háztartások számára felhasználható 220 V-os váltakozó árammá, de közvetlenül is felhasználhatják a fogyasztók, illetve visszatáplálható az elektromos hálózatba, így értékesíthetővé válik.

Partnereinknek széles körű szolgáltatást nyújtunk az engedélyeztetéstől (EON, Elmű, Démász, Émász) a hitelezésen és a támogatási pályázatok elkészítésén keresztül a kulcsrakész átadásig.

Holonka József *kereskedelmi vezető*
Mobil: 20/9809-773, e-mail: holonka@pr.hu

„Nélkülem semmit…”

– Igaz történet –

A 2000-es éveket írtuk, amikor Flóra Zsuzsanna asszony úgy gondolta, hogy bérel egy kis üzlethelyiséget, ahol cserepes és vágott virágokkal kereskedhet. Kora reggel a közeli falvakban a termelőktől vásárol majd növényeket, a vevők kívánsága szerint csokrokat, koszorúkat köt belőlük, és tisztességes haszonnal árusítja.

Az induláshoz hitelt vett fel. Egy idő múlva azonban váratlanul megnövekedett a kamat, így emelkedett a havonta fizetendő összeg is. Zsuzsannának már sejtelme sem lehetett róla, mikor törlesztheti a felvett összeget, mert a havi részletekkel csak a kamatot törlesztette.

Szerette a virágokat, kedves, udvarias volt a vevőkkel és másokkal is. Aztán… a vásárlók száma egyre kevesbedett, mert egyik is, másik is munka nélkül maradt. Az élelem, cipő, ruha, sok más szükséges dolog került a virágvásárlás elé.

Néhány hónap múlva lemondott a kis vállalkozásról, kiárusította, elajándékozta üzlete tárgyait, majd egy-két év múlva ő is munkanélkülivé lett. Magába roskadt. Mi lett vele? Merre menjen? Mit dolgozhat? Nem válogatott a munkában, csak valamennyi jövedelemhez jusson. Sírt és imádkozott, közben állandóan munkát keresett. De úgy érezte, hogy az ég zárva maradt, imái csak szobája plafonjáig jutottak. A templomba eljárt, de amit hallott, az is csak addig könnyített rajta, amíg hallgatta. Kívül az utcán már a „Mit tehetek?” őrlő gondolatai telepedtek rá.

A következő év tavaszán egy vasárnapi istentisztelet végén a hirdetések között a lelkész az evangélikus egyház piliscsabai konferenciatelepén tartandó csendeshétre hívogatta a gyülekezet tagjait.

– Vajon hogyan telik egy ilyen rendezvény? – kérdezte egy ismerősét, aki már volt csendeshéten.

A megkérdezett asszony kedvesen válaszolt:

– Először is: szép kis szobákban helyezik el a jelentkezőket. Egy-, két- vagy háromágyas szobák vannak. Mindegyikhez tartozik fürdőszoba. Jók a fekhelyek. Rendezett, szép a nagy ebédlő, jó és elegendő a háromszori étkezés…

– És hallgatnak vagy tanulnak valamit? – sürgette a választ adó asszonyt Zsuzsanna.

– Igen! Igehallgatás, kis- és nagycsoportos beszélgetés a napirend fő pontja.

– És van még más is?

– Van. Három-négyórányi szabad idő, amikor kirándulhat, aki akar, vagy egyszerűen csak sétálgat a Béthel virágokkal szegélyezett sétányain, vagy alvással, pihenéssel töltheti a délutánját. Érdekel annyira, hogy megpróbálod?

– Azt hiszem, igen…

* * *

Zsuzsanna asszony úgy tett, ahogyan ismerőse ajánlotta: jelentkezett a piliscsabai hétre.

Egyik délelőtt az áhítaton az 1Kor 1,18–25 verseit magyarázta a lelkész. A 21. vers arról szól, hogy a világ bölcsei kiváló tudományuk, filozófiájuk által sem ismerhetik meg Istent, sőt éppen ezek által távolodnak el tőle. Isten ugyanis úgy döntött, hogy a sok ember által túl egyszerűnek, bolondságnak tartott igehirdetés által üdvözítse a benne hívőket. Mert aki hiszi, hogy Jézus Krisztust Isten küldte az ember (minden ember) megváltásáért, bűnből való kiszabadításáért, és be is ismeri, megbánja bűneit, az bocsánatot kap, sőt a helyette meghalt, de feltámadott Jézus átviszi a mennyek országába, hogy örökké vele legyen.

Zsuzsanna csodálkozott. Hát ez ilyen egyszerű? Ez valóban így van?

A lelkész még a Golgotán megfeszített latorról is beszélt, arról, hogy ő is beismerte a bűnét, sőt hitte azt is, hogy Jézus az örökkévaló király, és üdvözült. Még ott a haldoklásában ezt az ígéretet kapta Jézustól.

Este a hazavezető úton a kocsiban Zsuzsanna szinte felkiáltott: „Ó, Istenem! Segíts nekem! Hadd higgyek benned teljesen!”

Másnap alig várta, hogy a lelkésszel beszélhessen. A beszélgetés és az imádság után Zsuzsanna szíve örömmel lett tele, és olyan békesség töltötte el, amilyet addig nem ismert.

Bibliaolvasó ember lett belőle. Tudta, hogy Isten ismeri gondjait és gondolatait.

Továbbra is állást, munkát keresett. Nem válogatott a munkában, csak dolgozhasson. Hitelei törlesztésében fia, menye és édesanyja segítettek, de még sok fizetnivalója volt.

Örömmel töltötte el, hogy komoly keresztény emberek, akikkel addig csak a köszönésig jutott az ismeretségben, ezután közelebb kerültek hozzá. Járni kezdett a gyülekezeti alkalmakra, és kedves barátokra talált, akik lelki testvéreivé lettek, és imádkoztak érte.

Meglátta, sőt érteni kezdte azt is, hogy Isten őt türelemre és engedelmességre tanítja.

* * *

Egyszer megtudta, hogy egy virágüzletből egy ismerős asszony gyesre megy, és ő megpályázhatja a helyét. Nem ment könnyen, de megkapta. Lett állása. A tulajdonosnő elfogadta őt. Az üzlet nem a közelében, hanem egy másik kisvárosban volt, de húsz-huszonöt perc alatt odaérhetett.

A tulajdonosnő figyelte, és észrevette szorgalmát, rendszeretetét, becsületességét és hogy kedves a vevőkkel. Nyugodt volt akkor is, ha – saját egészségi állapota miatt – Zsuzsannára kellett hagyni az üzletet. Ő hibátlanul intézte a megrendeléseket, kötötte a virágokat, számolta el a beszerzéseket, végzett minden effélét.

Egy év telt el. Zsuzsanna anyagi helyzete kicsit könnyebbedett. Isten iránti hálája, hitben való növekedése is egyértelmű lett.

A tulajdonosnő az év végén úgy döntött, hogy a forgalom csökkenése miatt az új év első két hetében zárva tart, és közben elvégeztet némi felújítást az üzletben.

– Így majd csinosabb, szebb lesz a bolt.

– A vevők is, mi is gyönyörködhetünk benne – tette hozzá Zsuzsanna.

– A helykészítéshez, a rakodáshoz hozzákezdek, amikor akarod!

És amíg a főnökével beszélt, bevillant az agyába egy gondolat. Bár már a következő pillanatban érezte az intést, a tiltást, hogy ezt nem szabad, nem vette komolyan a figyelmeztetést.

Otthon kifundálta, hogy egyszerre két helyről is kaphat jövedelmet… ha például a felújítás alatt betegállományba megy. Az orvosnak majd fájásra, kimerültségre, kellemetlen szívtáji érzésekre panaszkodik, és akkor talán egy hétre betegállományba veszi. Ez a boltban bevillant gondolat otthon jól kibontakozott, egyre jobban tetszett neki, és közben eszébe sem jutott, hogy ezt „táppénzcsalásnak” nevezik. Jól akart járni. Valamit tenni vagy nem tenni… mindegy! Több pénzhez kellene jutni!

Azt furcsállotta, hogy kedvetlenné lett. A kora reggeli igeolvasást szinte futólag végezte. El is felejtette, amit olvasott. Valami kis imát elmondott, oda sem figyelt, mert idegesítette, hogy ezer dolog vár rá, és az idő mindig kevés hozzá.

Még tartott az óesztendő. Karácsony és újév között egy fiatalember lépett az üzletbe. Koszorút rendelt, és elmondta, milyen felirat kerüljön a szalagra. Zsuzsanna elvégezte a munkát, és a következő napon ki is vitte a koszorút a temetőbe.

Nem sokkal később a fiatalember felindultan jött vissza a boltba, és reklamált:

– Az a szalag így nem jó!

– Miért?

– Mert nem pontosan úgy van a szöveg, ahogy mondtam.

– Megbeszélem a főnöknőmmel, mit tegyek, most egyedül vagyok az üzletben, ő éppen beteg.

Zsuzsanna kivette köpenye zsebéből kis mobiltelefonját, hívta a számot. Ebben a pillanatban a fiatalember kitépte a kezéből a telefont, ő kezdett beszélni a tulajdonosnővel. Ez az arcátlan viselkedés lebénította Zsuzsannát. A férfi, miután beszélt, visszaadta a telefont. Miután tisztázta a teendőket, a tulajdonosnő javaslatára Zsuzsanna a következőt mondta:

– Rendben! Megírok egy másik szalagot, és önnel, a kocsiján kivisszük a temetőbe, kicserélem.

Kitette a „Rögtön jövök!” táblát, és elindultak.

Visszafelé úton a férfi egy akadály miatt a temető kapuján belül megállt, Zsuzsanna kinyitotta az ajtót, hogy kiszáll, de…

– Jaj!

Egy darab jégen megcsúszott, a hátára esett, és estében a jobb kezét a járda széléhez csapta. Darabokra tört a csuklója.

Iszonyú fájdalom! Kórházba hamar! A férfi a János-kórházba vitte. Megröntgenezték.

A csontokat érzéstelenítés nélkül megpróbálták a helyükre húzni. Gipszbe tették. Újra röntgenezték. Semmi sem változott.

– Feltáró műtétre lesz szükség. Sebész szakorvos fogja végezni. Jöjjön holnap – mondta az orvos.

* * *

Zsuzsanna estére került haza a fia segítségével, nagy fájdalmakkal. Otthon könnyek között kezdte érteni a *miértet.*

– Nélküled cselekedtem, Uram! Nemrég mondtad, hogy *„nélkülem semmit sem cselekedhettek”.* Bocsánatot kérek! Táppénzre akartam tétetni magam, hogy duplán kapjak pénzt. Most táppénzen lehetek jövedelem nélkül.

Bocsáss meg nekem! Szégyellem! Téged megszomorítottalak, a főnöknőmet magára hagytam. Kezdődik a felújítás, és én nem tudok neki segíteni a rakodásban. Fizethet valakit helyettem… Akár ki is rúghat.

Segíts rajtam, Uram! Amikor az egészet kigondoltam, már tudtad. Láttad a pénz utáni vágyamat. Éreztem is a bensőmben egy halk rosszallást, de nem figyeltem rá! Most már tudom, hogy az a te intésed volt. Minden másként alakult volna, ha segítségül hívtalak volna nyomorúságom perceiben, ahogyan az ötvenedik zsoltárban olvasom: *„Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem.”*

Másnap újra megröntgenezték a kezét, de nem került sor a műtétre, mert nagyon sok ember volt előtte, aki mind arra várt. Pedig már részben előkészítették, a karjában volt a kanül. Megértette, hogy itt nem maradhat. Kikérte a leleteit, a röntgenképét, és elment egy másik kórházba. Ott újra megröntgenezték. A sebész meglepődve kérdezte:

– Ezt miért kell műteni? A csontok a helyükön vannak!

A biztonság kedvéért azonban még kétszer nyújtották, ami nagyon fájdalmas beavatkozás, de a műtétet elkerülhette.

Hála, megnyugvás és békesség töltötte be a lelkét. Érezte az Úr jelenlétét, és szinte hallhatóan megszólalt benne egy hang: „Nem azért raktam össze a csontjaidat, hogy szétbontsák és megdrótozzák, s hogy a lemezeket ők illesszék össze! Azért történt mindez, hogy meglásd, megértsd: nélkülem cselekedtél, és megváltott gyermekemként csalni akartál!”

Zsuzsanna asszony még egy ideig viselte a gipszet, kilógó ujjai megdagadtak, de áldotta és áldja az Urat, hogy szólt hozzá, jelenlétének valóságát élhette át. Tapasztalhatja, hogy gyógyítja kezét, gyógyítja a lelkét, és szeretetével, békességével ajándékozza meg.

* * *

Biztatás

Nélkülem semmit! De mindent velem
végezhetsz végig, hisz a kegyelem
körülvesz, őriz. Nyújtsd a jobb kezed.
Boldog így leszel, mert az Úr vezet.

■ Klucsik Veronika

HETI ÚTRAVALÓ

„Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” (Mt 20,28)

Böjt ötödik hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi az igazi Főpap szolgálatát tárják elénk, hogy azt elfogadva mi is a „sokak” között lehessünk, s vallhassuk: az Isten Fia föláldozta önmagát; elhordozta Isten ítéletét, hogy mi az ő igazsága által megigazuljunk, a belé vetett hit alapján. „Jézus Krisztus az engesztelés a mi bűneinkért, de nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ bűneiért is.” (1Jn 2,2; LK) Ez feketevasárnap kérése, kijelentése és kérdése: „Ítélj meg engem, Istenem! Te vagy oltalmazó Istenem. Miért kell gyászban járnom?” (GyLK 705,1–3) S ez volt a Zebedeus fiainak kérése: *„Add meg nekünk, hogy egyikünk a jobb, a másikunk a bal kezed felől üljön majd dicsőséges uralkodásod idején.”* Csak a kereszt után adatik a korona; így *„aki első akar lenni közöttetek, az legyen mindenki rabszolgája”* (Mk 10,37.44) – tanácsolja nekünk is az örök Főpap! Róla a kánaáni papkirály példája alapján esküvel jelenti ki az Isten: *„Pap vagy te örökké, Melkisédek módján. Az Úr van jobbodon…”* (Zsolt 110,4–5) A Fiú Isten engedelmes szenvedése által *„örök üdvösség szerzőjévé lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki”* (Zsid 5,9). „Mert Krisztus azzal, hogy pap, Istent Atyává teszi, magát pedig Urunkká. Ő a pap is, meg az áldozat is. Csak egyszer áldozta fel önmagát. Oltára pedig a kereszt, amelyen elemészti magát a szeretet tüzében.” *(Luther Márton) „Mert ilyen főpap illett hozzánk: szent, ártatlan, szeplőtlen, aki a bűnösöktől elkülönített, és aki magasabbra jutott az egeknél.”* (Zsid 7,26) Jób szenvedései közepette is bízott Istenében. Vallomását reformátorunk így fordítja: „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és ezután feltámaszt a porból. Akkor majd bőrömmel vesz körül, és testemben meglátom az Istent.” (Jób 19,25–26; lásd Biblia magyarázó jegyzetekkel, 588. o.) Jézus Urunk örök váltságot szerzett tulajdon vérével, mert *„vér kiontása nélkül nincs bűnbocsánat”. „Így tehát új szövetség közbenjárója lett (…), hogy az elhívottak elnyerjék az örökkévaló örökség ígéretét.”* (Zsid 9,22.15) Ezért Pál csak a megfeszített Úr Krisztust hirdeti nekünk is, *„hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék”* (1Kor 2,5). Az ártatlan Bárány egyetlen keresztáldozata egyszer s mindenkorra érvényes, mert ez örökre eltörölte bűneinket, s *„ahol pedig a bűnbocsánatról van szó, ott nincs többé bűnért bemutatott áldozat”* (Zsid 10,18). János előre láthatta a győzelmes Bárányt és kíséretét a Sion hegyén, és hárfák hangját hallotta: *„És új éneket énekelnek a trónus előtt, a négy élőlény és a vének előtt…”* (Jel 14,3) Mi is kezdjük el magasztaló imánk, énekünk: „Ó, Jézus, áldva légy e szentekért! (…) // Bár vívná harcát minden gyermeked / Oly híven, bátran, mint e győztesek, / És velük zengné majd az éneket…” (EÉ 454,1.3) *„Halleluja, mert uralkodik az Úr, a mi Istenünk, a Mindenható! Örüljünk és ujjongjunk, és dicsőítsük őt…”* (Jel 19,6–7) Egyedül övé a dicsőség!

■ Garai András

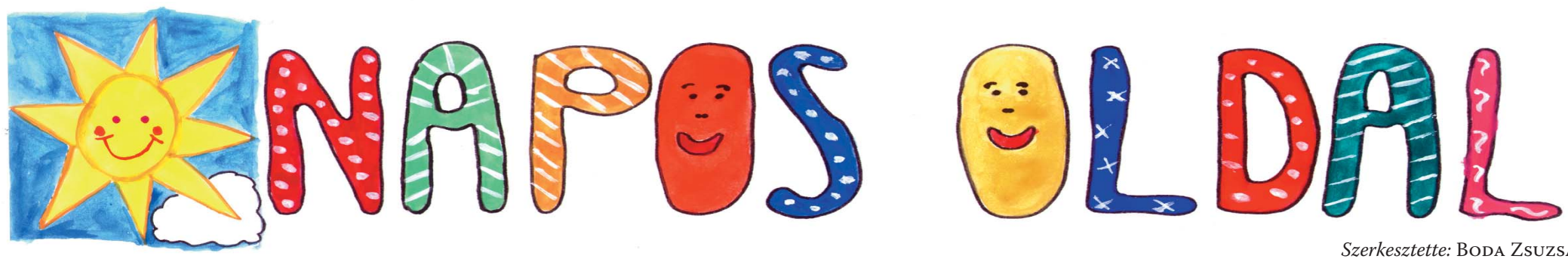

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Fülemüle

Az áprilisi erdők, parkok, öreg temetők csodálatos hangú dalosa ez a madár. Nevét mindenki ismeri, de igazán jól csak kevesen látták, mert többnyire a bokrok sűrűjében rejtőzik.

Színezetében nincs semmi, ami rendkívüli hangjára utalna. Egy alkalommal író-olvasó találkozón madárhangokat játszottam a gyerekeknek, majd színes képeket mutattam nekik. Megkérdeztem, vajon melyikük gyönyörű csattogását hallották az imént. A válaszok azt mutatták, hogy a gyerekek fantáziájában a szép ének csakis egy nagyon tarka tollú madártól származhat. Tippeltek a sárgarigóra, a tengelicre, a gyurgyalagra, és nagyon csodálkoztak, amikor rámutattam a vörhenyesbarna, minden tarka tollat nélkülöző fülemülére.

Ha énekversenyt rendeznénk az európai madarak között, a barátka, az énekes rigó és több más madár mellett biztosan ott lenne a fülemüle is. Sőt valószínűleg ő nyerné az aranyérmet, ő röppenhetne fel a dobogó legmagasabb fokára. Nem véletlenül, hiszen éneke valóban gyönyörű, csattogó és rendkívül változatos. Kíváncsi tudósok a legjobbaknál több mint kétszázötven különböző strófát számoltak össze.

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Csattognak éjszaka is. Sokat hallgattam őket Budapesten, például a Népligetben, de a Tihanyi-félszigeten vagy a Sas-érnél, a Tisza mentén is. Nincs csodálatosabb, mint teliholdas estéken, éjszakákon a bokros ezüstbe öltözött sűrűjéből felénk szálló fülemüleszó. Énekük megihlette a költőket is, így született például *Arany János A fülemüle* című költeménye.

A párok erdőszéleken, bokrosokban, parkokban élnek, ahol rovarokkal, férgekkel, pókokkal és apró csigákkal táplálkoznak. Az őszi vonulás idején a bodza fekete bogyóját is csipegetik. Augusztus második felében, szeptember elején indulnak a távoli Afrika felé.

■ Schmidt Egon

RAJZ: BUDAI TIBOR

Amikor április elején a hímek – néhány nappal a tojók előtt – megérkeznek Afrikából, területet foglalnak, majd énekelni kezdenek. Ezzel párt igyekeznek csalogatni magukhoz. Csattognak akkor is, amikor már párba álltak, és a tojó a fészket építi vagy a tojásokat melengeti. Az ének azonban ekkor már a szomszédos hímeknek szól, fenyegetést tartalmaz, valahogy így: „Ez az én területem, át ne lépd a határt, mert pórul jársz!" Más madaraknak, cinegéknek, füzikéknek szabad a bejárás, ez csak a szomszédos fülemülehímek számára tilos.

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány fiókát nevelnek a párok?
2. Énekelnek a tojók is?
3. Megtelepedhetnek kertekben is?

(Válaszok: 1. évente egyszer költenek, és négy-öt fiókát nevelnek; 2. nem, csak a hímek; 3. erdőközeli nagyobb, bokros kertekben, ha az avart nem takarítják el a bokrok alól, igen)

Kedves gyerekek, két héttel ezelőtt Egon bácsi fülemüléről szóló írása mellé véletlenül az énekes rigó képe került. Ezért most újra olvashattok erről a gyönyörű hangú madárról, immár jó képpel.

Bibliai kifestő

Ha szerettek színezni, akkor figyelmetekbe ajánlom a Luther Kiadó nemrégiben megjelent új kiadványát, a *Bibliai kifestőt.* A füzet első harmadában nyolc ószövetségi rajzot találhattok – a teremtéstörténet, Nóé bárkája, Bábel tornya, Mózes, Dávid és Góliát, Dániel, Sámuel és Jónás történetét ismételhetitek át a segítségükkel. Tíz színezőlap Jézus földi életének, tanításainak és csodatételeinek egy-egy jelenetét idézi fel. A kifestő harmadik részében pedig József történetét színezhetitek ki lépésről lépésre.

Bibliai kifestő. Illusztrálta: Dimák Hajnalka, szerkesztette: Révészné Tóth Erzsébet. Luther Kiadó, Budapest, 2011. Ára 750 forint.

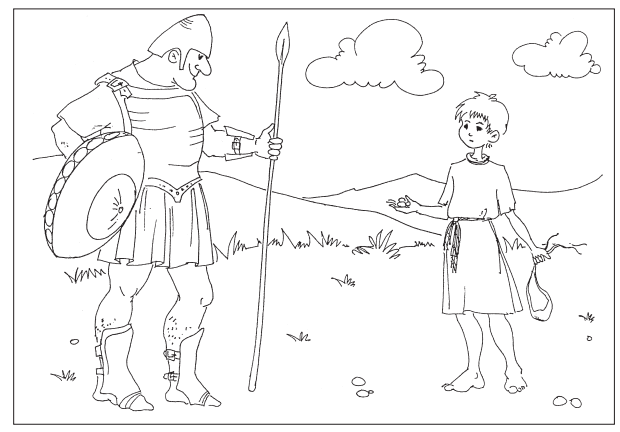

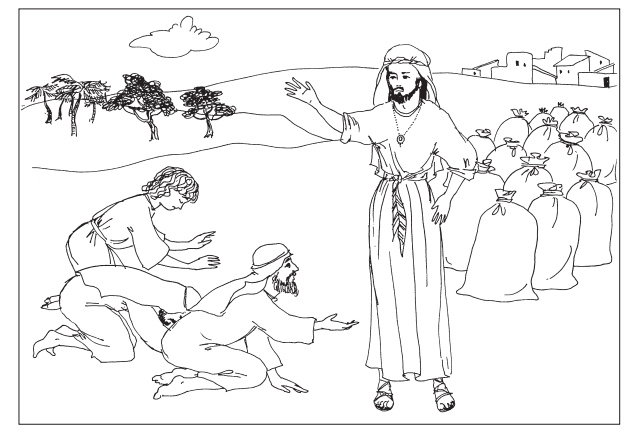

Kedves Gyerekek!

▶ **Mostani hatrészes sorozatunk utolsó részéhez értünk. Illés próféta történetét elevenítettük fel. Minden részhez tartozott egy-egy rejtvény is. A helyes megfejtéseket összegyűjtve küldjétek el szerkesztőségünk címére (*Evangélikus Élet* szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.**

6.

Elizeust már korábban kiválasztotta az Úr Illés próféta utódjául. A prófétatanítványok között pedig idővel annak is híre ment, hogy az Isten forgószélben magával akarja ragadni Illést.

Azon a napon, amikor ez megtörtént, a próféta a Jordán vizéhez ment. Elizeus ragaszkodott hozzá, hogy ő is vele tarthasson. Mi több, ötven másik prófétatanítvány is követte őket.

Amikor ők ketten a Jordánhoz értek, Illés fogta a palástját, összegöngyölte, majd ráütött vele a folyóra. A víz azonnal kettévált, ő pedig Elizeussal együtt száraz lábbal kelt át rajta.

A túlparton így szólt a fiatalemberhez:

– Kérj valamit, én pedig teljesítem, mielőtt az Úr elragad engem.

– Jusson nekem a benned lévő lélekből kétszeres rész – felelte Elizeus.

– Nehezet kértél – mondta Illés. – Ha látsz engem, amikor elragadnak tőled, akkor abból tudni fogod, hogy megkaptad ezt az ajándékot.

Ahogy folytatták útjukat, hirtelen nagy forgószél támadt, egy tüzes harci kocsi jelent meg tüzes lovakkal, és elválasztotta őket egymástól. Ez a kocsi magával ragadta Illést, és eltűnt az égben. Elizeus pedig látta mindezt.

Amikor már semmi sem látszott az előbbi eseményből, Elizeus fogta a ruháját, kettészakította, a földről pedig felvette Illés leesett palástját. Odaállt a Jordán partjára, a palásttal ráütött a vízre, amely megint kettévált, ő pedig ismét száraz lábbal ment át rajta.

Látták ezt a Jerikóban várakozó prófétatanítványok, és így szóltak egymáshoz:

– Az Illésben működő lélek Elizeusra szállt! – majd sietve elébe mentek, és leborultak előtte. Ők nem látták a tüzes szekeret, amely az égbe vitte Illést, így azt gondolták, valamelyik környékbeli hegyre vagy völgybe ment csak a próféta az Úr parancsára. Meg akarták keresni.

Elizeus eleinte megpróbálta erről lebeszélni őket, hiszen ő tudta, mi történt valójában. De addig-addig kérlelték, hogy engedjen el ötven embert Illés keresésére, hogy végül beleegyezett. Amikor azok háromnapi sikertelen keresés után visszatértek, be kellett látniuk, hogy Elizeus igazat szólt: Illés valóban nem volt ott.

GYERMEKVÁR

A betűhálóban nyolc szót olvashattok össze, amelyek a történettel kapcsolatosak. A szavak vízszintes és függőleges irányban találhatók, egy betű több szóhoz is tartozhat.

K	Ú	F	I	T	A	Ö	J	T	Á	Z	K	Ö	S
E	S	Ö	J	B	H	Í	W	Ü	B	O	H	T	É
P	A	F	O	R	G	Ó	S	Z	É	L	O	V	D
D	O	T	R	A	Ü	R	S	E	F	R	E	E	Ö
Á	Z	O	D	H	I	Ö	E	S	B	O	F	N	I
P	A	L	Á	S	T	A	F	O	Ü	H	Á	F	G
E	R	O	N	A	Y	L	V	A	G	Ö	D	É	Á
Z	Ö	S	E	T	I	S	Z	E	K	É	R	O	V
H	P	É	F	O	Ü	Z	B	C	A	F	Á	B	I
O	E	L	R	A	G	A	D	S	É	C	Ü	H	T
B	D	A	O	T	E	Ö	H	D	Ű	O	T	Á	S

RAJZ: JENES KATALIN

PRESBITERPORTRÉ

A gyülekezet könyvelésétől a lelkigondozásig

Beszélgetés a Tessedik-díjas kiskőrösi másodfelügyelővel

„A hit hallásból van, és lehet, hogy mi nem mindig figyelünk oda. De az Úr – mint egy jó szülő – újra és újra szólít minket. Lehet, hogy eleinte csak halkan, de később egyre erőteljesebben. Velem is ez történt" – foglalja össze röviden élete eddigi történetét *Szabó Istvánné, Marika,* aki huszonhat éve szolgál aktívan a kiskőrösi gyülekezetben.

– Elmesélné, hogy önt milyen módon szólította meg az Isten?

– Tradicionális evangélikus családba születtem – nagyapám a gyülekezet gondnoka volt. Az evangélikus háttérből azonban nem következik automatikusan a személyes hit. Azért mindenkinek magának kell megküzdenie. De az Úristen mindig ad ehhez segítséget.

Két fiam van, és amikor a fiatalabbik a társaival a tékozló fiú történetének előadására készült, *Lupták György* lelkész úr üzent, hogy szülői segítségre lenne szüksége. Így kerültem aktívabban a gyülekezetbe. Ugyanis a lelkész úr még aznap megkérdezte tőlem, hogy nem tudnék-e segíteni a hivatalban az egyházfenntartói járulék beszedésében.

– Volt az idő tájt munkahelye, ugye?

– Igen, egy szakszövetkezet pénztárában dolgoztam. Most már látom, hogy az ott rám bízott munka előfutára volt a lelkészi hivatalban végzett teendőimnek. Ugyanis tíz évig intéztem a gyülekezet könyvelését. Bár nem volt meg hozzá a kellő végzettségem, jó „tanáraim" voltak, így hát hamar beletanultam a dolgokba. És az Úristen végig velem volt, mert soha semmi hiányt nem lehetett kimutatni, pedig egy idő múlva az épülő szeretetotthon gazdasági ügyintézése is nagy részben hozzám tartozott!

– Ez a munka, gondolom, azt is jelentette, hogy a gyülekezet mindennapi életében is aktívan részt vett.

– Ha a hitéleti dolgokra gondol, akkor nem. De erre egy újabb figyelmeztetést kaptam az égiektől: a kisebbik fiam agyhártyagyulladást kapott, és nagyon beteg lett. Teljesen kétségbeestem, nagyon sokat sírtam. Akkor az én nem hívő férjem azt mondta: „Mit bőgsz? Van Bibliád, vedd elő és olvasd!" Az pedig Ézsaiás 54,7–8-nál nyílt ki: *„Egy rövid szempillantásra elhagytalak, de nagy irgalommal összegyűjtelek. Túláradó haragomban egy pillanatra elrejtettem előled arcomat, de örök hűséggel irgalmazok neked – mondja megváltó Urad."*

Nagyon megrázott ez az üzenet. Akkor értettem meg, hogy a hit nem azt jelenti, hogy szépen felöltözve, megszokásból elmegyek a templomba, majd onnan kijőve eldöntöm, hogy jól prédikált-e a lelkész, vagy sem.

– A hit útján elindulni nagyon nehéz külső segítség nélkül. Volt segítőtársa?

– A fiam, hála Istennek, meggyógyult, én pedig *Luptákné Hanvay Mária* lelkésznő személyében kaptam egy barátnőt és egyben segítőtársat. Egyszer nekem szegezte a kérdést, hogy mit jelent a számomra Jézus. Én pedig rávágtam, hogy ő értem is meghalt a kereszten. Mivel addig nem ennek a tudatában éltem a mindennapjaimat, engem is meglepett a válaszom.

Ezek után kezdtünk el Marikával „horgászni", amíg a férjem pecázni volt. Nálunk ez azt jelentette, hogy mi ketten együtt olvastuk a Bibliát, abban „horgásztunk". Bevallom, sokáig nem szólt hozzám a Szentírás, és sokszor kétségbe is estem emiatt. Nem értek belőle semmit, akkor minek is ülök itt?! – tettem fel magamnak sokszor a kérdést. De elindultam a hit útján, bár akkor még csak kötelességtudatból olvastam a Bibliát, az imáim is elsősorban magamért szóltak. Az Úr Jézus Marikát felhasználva megtanított, hogy másra is figyeljek.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Nagyon szerettem a gyülekezeti közösségben lenni, igazán jól éreztem magam. A lelkészeim pedig nagyon türelmesek voltak velem, nem érezték, ha buta kérdéseket tettem fel nekik. Különösen is sokat köszönhetek Lupták tiszteletes úrnak, akitől – sok minden mellett – az egyenességet tanultam meg.

De akkor még mindig a magam és nem az Isten dicsőségére végeztem a szolgálatokat. Természetemnél fogva szeretek segíteni, nem is ijedek meg a munkától, így ahol egy kis „mozgás" volt a gyülekezetben, én mindig ott voltam. Élveztem, hogy szeretnek és számítanak rám, én pedig sokszor megveregettem a saját vállam, hogy mennyire ügyes vagyok…

– Nagyon múlt időben beszél erről, és ez számomra újabb fordulópontot sugall.

– Több mint tíz évvel ezelőtt egy műtét során háromperces klinikai halál állt be nálam. Nem emlékszem, hogy ez idő alatt „merre jártam", csak egy lebegő érzés maradt meg bennem. Hat hónapig tartott a műtét utáni felépülésem, miközben rengeteget olvastam a Bibliát, imádkoztam, és próbáltam választ találni a bennem kavargó gondolatokra és kérdésekre. Hit, nem hit… Jézus… Mi célból jöttem vissza? Mit akar az Úristen tőlem?– ilyenekre.

– És megkapta a válaszokat?

– Sokra igen. Elsősorban megtanultam, hogy ki az Úr, és hogy bármit teszek is, azt az ő dicsőségére teszem. Nagyon sok terhet és bűnt le kellett tennem – ezt még mindig tanulom –, hogy birtokolhassam az igazi alázatot. Tudom, hogy még jócskán vannak olyan hiányosságok például a magam vagy a családom életében, a szolgálatom terén, amelyeket folyamatosan Jézus kezébe helyezek. Most már látom, hogy valóban milyen keskeny az az út, amelyről ő beszélt.

– Marika évek óta a gyülekezet egyik lelkigondozója, vagy ahogy önök hívják, nővére.

– Úgy érzem, most vagyok igazán a helyemen, és az Úristen a gyülekezet könyvelésével töltött éveimet arra használta fel, hogy felkészítsen a lelkigondozásra.

Ketten végezzük ezt a szolgálatot hathat órás állásban. Nekem most huszonkét ágyhoz kötött betegem van, akiket minden héten legalább egyszer meglátogatok. A vasárnapi prédikációt magnón elviszem nekik, együtt meghallgatjuk és imádkozunk. De fontos, hogy a lelki gondoskodás mellett a fizikait is megkapják – ha kell, lemosdatom őket, ágyat húzok, bevásárolok, szükség esetén orvoshoz vagy kórházi kezelésre viszem őket a gyülekezet autójával. Nemegyszer a vasárnapi asztaltól álltam fel, hogy az én adagomat egy-egy nénihez vagy bácsihoz elvigyem, mert úgy éreztem, nekik nagyobb szükségük volt rá – a családomnak nagyon hálás vagyok, hogy nem teszik ezt szóvá.

– Több mint tíz éve dolgozik nővérként a gyülekezetben. Milyen tapasztalatai vannak?

– Nagyon sokat tanulok e szolgálaton keresztül. Megtapasztaltam azt is, hogy szóval sokkal könnyebb bizonyságot tenni, mint cselekedetekkel…

Az a legfontosabb, hogy mindig az Úrra figyelve kezdjük a lelkigondozói szolgálatot, és adjunk teret neki, halljuk meg, amit éppen üzenni akar rajtunk keresztül. Néha a mi tapasztalatainkat akarja felhasználni, de sokszor ő akar üzenni általunk.

Az egyik legnagyobb élményem az volt, amikor egy rákos beteg nőtestvér tályogját meglátva a „Jaj, de szép!" mondat csúszott ki a számon. Magamtól soha nem mondtam volna ilyet, de most már tudom, hogy ezt ő mondatta ki velem. Tudom, hogy ez a mondat akkor nagyon sokat jelentett annak az élete utolsó szakaszában lévő asszonynak, és miután elhangzott, igazi testvéri viszony alakult ki közöttünk. Attól kezdve nagyon sokat imádkoztunk együtt, és közösen is olvastuk a Bibliát.

Volt olyan gondozottam is, akivel a hónapok során *Marx* könyveitől jutottunk el a Szentírásig! Azt is megtanultam, hogy nem szabad személyválogatónak lenni, hiszen az Úristen tudja, kit hogyan akar elérni. Hálás vagyok neki, hogy mindennek ellenére kegyelmével eddig engem is megtartott!

■ Boda Zsuzsa

„Nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj!"

Nagyon szép, egyúttal közösségépítő kezdeményezésnek lehettek részesei mindazok, akik március 26-án, szombaton részt vettek a Pesti Egyházmegye által szervezett egész napos zarándoklaton. A program célja az, hogy a pesti evangélikus gyülekezeteket végiglátogatva jobban megismerjük egymást és az egyes helyi közösségekben folyó munkát. Ez alkalommal a „zarándoklók" az észak-pesti régió kilenc gyülekezetét keresték föl.

A „forgatókönyv" minden helyszínen hasonló volt: elénekeltük a fogadó gyülekezet választott énekét, ismertetés hangzott el a templom történetéről és a gyülekezet életéről, majd a helyszín bejárása következett. A vendéglátók több helyen szeretetvendégséggel kedveskedtek a „fáradt" zarándokoknak.

A mintegy százötven résztvevő reggel nyolc órakor találkoztak a Deák téri templomban. „Az ország temploma" egyiküknek sem volt ismeretlen, de *Smidéliusz Gábor* igazgató lelkésztől sok újat is hallhattak. Az Insula Lutherana – „lutheránus sziget" – néven is ismert műemlékegyüttesben templom, parókia és gimnázium is van. Az iskola mellett az épületben működik az Evangélikus Országos Múzeum, a Huszár Gál könyvesbolt és a Kisdeák Evangélikus Óvoda. A Deák téri gyülekezet életéhez elválaszthatatlanul hozzátartozik a Lutheránia énekkar szolgálata. A négy lelkész és sok munkatárs által gondozott közösség minden korosztály számára kínál színvonalas alkalmakat, egyúttal pedig az egyházközség a Déli Egyházkerület püspöki székhelye is.

Következő úti célunk az angyalföldi gyülekezet volt. *Grendorf Péter* beosztott lelkészre nagy feladatot ró a sokemeletes házakban „rejtőzködő" evangélikusok felkutatása. A lakótelepi épületekkel körülvett templom oltárképe az emmausi tanítványokat ábrázolja, amikor a kenyér megtörésekor felismerik Jézust.

Angyalföldről három busz vitte tovább a közel másfél száz zarándokot Újpestre. Az újpesti gyülekezet temploma szintén lakótelepi házak között áll. A népszámlálási adatok szerint Csepel után Újpesten él a legtöbb olyan ember – a kerület lakosságának negyven százaléka –, aki magát felekezeten kívülinek vallja… *Solymár Péter* lelkész a templomkertbe bedobott sörösüveg, a „kaputelefon-betyár" kamaszok által készített műanyag kereszt, a padláson talált különös festmények és még sok más furcsa tárgy segítségével igazán életszagú, érdekfeszítő ismertetőt tartott a gyülekezetről.

Zugló evangélikus temploma nemcsak a teológiai évnyitók és évzárók helyszíne, de arról is ismert, hogy itt rendezik az egyházmegyei hittanversenyeket. A templomnak közös a kertje az Evangélikus Hittudományi Egyetemmel. *Luther* hatalmas szobra „itt áll, másképp nem tehet"– mondta tréfásan *Tamásy Tamás* lelkész, aki feleségével együtt tizenöt éve szolgál a gyülekezetben. A templomépítés viharos történetét már a szépen megújult templomban hallgattuk. Számomra különösen kedves pillanat volt itt, amikor a lányommal együtt megállhattunk annál a keresztelőmedencénél, ahol tizenöt évvel ezelőtt megkeresztelték őt. A terített asztalnál kicsit megpihenve újult erővel folytattuk zarándoklatunkat.

Zuglóból a Városligeti fasorba vezetett az út. A budapest-fasori gyülekezet lelkésze, *Aradi György* a Reformációi emlékparkban fogadta a zarándokokat. Az impozáns emlékmű négy oszlopa a reformátori alapelveket hirdeti: „Sola Scriptura, Sola Fides, Sola Gratia, Solus Christus". *Dr. Gálos Miklós* felügyelő szólt az eredeti pompájában látható templom művészi értékeiről, és méltatta az épülettel egybeépült híres fasori evangélikus gimnáziumot, mely több Nobel-díjas tudóst is adott a világnak. Aradi György elmondta, hogy sokféle „hangszerelésben" próbálják megszólítani a mai embert, például angol nyelvű istentiszteletekkel is.

Rákospalotán csak a nagytemplomot látogattuk meg. *Ponicsán Erzsébet* lelkésznő Luther-kabátban köszöntötte a vándorokat, *Csizmadia Pál* másodfelügyelő élményszerűen tárta elénk a gyülekezet történetét. Az egyházközséghez szeretetotthon is tartozik, a nagytemplom alatt pedig urnatemető található.

A következő helyszín, Pestújhely a főváros egyik legkisebb egyházközsége. Családias légkörben *Szabó B. András* lelkész és *Hódos Árpád* felügyelő fogadta a látogatókat. Itt mindenki ismer mindenkit; a vasárnapi istentiszteletek után szeretettel várják a híveket egy teára, kávéra. A gyülekezetben férfiklub és keresők köre is működik.

Ezután a zarándokok Rákosszentmihály felé vették az irányt. A felügyelő, *Medve Lajos* és a gondnok, *Hagymási Adél* szólt gyülekezetük életéről. Az otthonosan kialakított templombelső és az oltárkép – amelyen Jézus hívogatja a gyermekeket – egy családdá formálja az ide belépőket. Nagyon népszerűek a „Hejdejó" kézműves alkalmak, amelyeken három generáció vesz részt. A templom mögött ápolt, hangulatos kert hívogat az elmélyülésre.

Az utolsó állomás Cinkota. *Vető István* lelkész elmondta, hogy a templom eredete 1038-ra, *István* király rendeletére nyúlik vissza. Ma a templom – többszöri bővítést, átépítést követően – kereszt alakú. Az oltárkép utal a gyülekezet harcokkal teli múltjára (a Gecsemáné-kertben Péter kardot ránt Jézus védelmében). Az ódon templomfalak között és az újonnan épült gyülekezeti házban pezsdül az élet. Itt minden korosztály lelki otthonra talál.

A zarándokok fáradtan, de élményekkel és tanulságokkal gazdagodva érkeztek útjuk végállomására, az Örs vezér térre. A kérdésre: Jól vannak-e testvéreink? – nem egyszerű a válasz. Minden gyülekezetnek más a múltja, sajátosan alakul a jelene. Az 1990 előtti egyházellenes kurzus és a szekularizáció hatására a gyülekezetek lélekszáma erősen leapadt. A zarándoklat élményei egyszerre sokkolnak és ösztönöznek bennünket, hogy teljes odaszánással végezzük missziói küldetésünket, hogy egyre inkább érezzük: mi, pestiek testvérek – *Pestvérek* – vagyunk!

Az egyházmegye tizenhét gyülekezetéből kilencet látogattunk meg, a délpesti nyolc gyülekezetet az őszi zarándoklat alkalmával fogjuk fölkeresni.

■ Dr. Csáky Tünde
kispesti zarándok

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A TELEVÍZIÓBAN

Bemutatkozik a Rákoskeresztúri Evangélikus Egyházközség

Rákoskeresztúr már a honfoglalás környékén lakott terület volt. Első írásos nyoma *Pousarakusa* (Pósarákosa) néven egy 1265-ben kelt oklevélben található, nevét első birtokosáról kapta.

Az 1600-as évek végén Buda visszafoglalására készülve a kiürített Rákos-vidéket később német nyelvterületről vallásuk miatt üldözött evangélikusokkal, a Felvidékről szlovákokkal és magyarokkal telepítették be, azzal az ígérettel, hogy szabadon gyakorolhatják vallásukat. Így a 18. század második felére meglehetősen nagy számú, három nyelvet beszélő közösség alakult ki.

Már az 1760-as évekből van adatunk arra, hogy az itt lakók gyermekeik mellé tanítót hoztak. Az evangélikusság hivatalos iskolaalapítására 1783-ban került sor. Ekkor már eleven egyházi élet folyt. Az itt lakók a cinkotai egyházközséghez tartoztak, oda jártak templomba, illetve a lelkész onnan gondozta őket.

1800-ban *özv. báró Bojanovszky Sándorné Podmaniczky Erzsébet* templomot épített a saját költségén, „hogy ne kelljen a híveknek Cinkotára járniuk". 1802-ben megnagyobbították a templomot, sőt az épület tornyot is kapott. 1807-ben önállósultak a helyi evangélikusok, ekkortól önálló anyakönyvet vezetnek.

A gyülekezet lelkésze volt *Melczer János,* aki az 1848/49-es szabadságharc idején tanúsított magatartása miatt a bukás után börtönbüntetést szenvedett.

A 19. század végére a gyülekezet kinőtte templomát. Az új templomot 1943-ban szentelték fel. A gyülekezethez tartozó Rákosligeten 1932-ben, Rákoshegyen és a később idecsatolt Rákoscsabán 1939-ben építettek templomot. Mind a négy *Sándy Gyula* tervei alapján készült.

A Rákos menti települések 1950-ben közigazgatásilag Budapesthez kerültek, azóta a főváros XVII. kerületét alkotják. A nyolcvanas években végrehajtott úgynevezett szanálás nyomán a régi Keresztúr helyébe tízemeletes panelházak alkotta lakótelepek kerültek. Gyülekezeti tagjaink életére a mai napig kihatással van ez a nagy lelki próbatételt jelentő változás.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Televízióban

Április 17-én, virágvasárnap 11 órától istentiszteletet láthatunk a Magyar Televízió m1 csatornáján Rákoskeresztúrról. Igét hirdet *Gáncs Péter* elnök-püspök.

A nyilvántartásunkban szereplő kétezer-hétszáz evangélikushoz eljuttatni Krisztus örömhírét, a különböző korosztályokat a gyülekezetbe bevonni sok nehézséggel járó, ám jövőt munkáló missziós feladat. A kapcsolattartás fontos eszköze az évente kétszer-háromszor megjelenő gyülekezeti újságunk, valamint a tájékoztatást segítő honlapunk *(http:// rakoskeresztur.lutheran.hu).*

Vasárnaponként mind a négy templomban tartunk istentiszteletet, hétközben bibliaórákat. A kerület összes iskolájában biztosítjuk a hitoktatást. Énekkar, baba-mama kör, ifjúsági körök és a fiatal felnőttek úgynevezett középköre, rendszeres szeretetvendégségek, gyermekdélutánok, zenei programok, alapítványi bál, kirándulások, nyári táborok teszik elevenné a gyülekezeti életet.

Testvérgyülekezeti kapcsolatot tartunk fenn a finnországi Noormarkku és Rauma gyülekezetével.

Istentiszteleti rend • 2011. április 10.

Böjt 5. vasárnapja (Judica). Liturgikus szín: lila. Lekció: Zsid 9,11–15; 1Móz 22,1–13. Alapige: Jn 2,13–22. Énekek: 199., 379.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. dr. Bácskai Károly; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Márta; de. 11. (úrv., szószékcsere) Pelikán András; du. 6. (asztali beszélgetések) Zászkaliczky Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű) Aradi György; de. 11. (úrv., szószékcsere) Smidéliusz Gábor; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (szuplikáció) dr. Száraz Csenge; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű) Baranka György; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv., szuplikáció) dr. Száraz Csenge; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (vespera) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (szószékcsere) Grendorf Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv., szuplikáció) Győri Dávid; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Schulek Mátyás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (szószékcsere) Benkóczy Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., szuplikáció) Győri Dávid; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv., szuplikáció) Győri Dávid; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv., szuplikáció) Agod Anett; **Rákospalota, XV., Juhos u.28. (kistemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (szuplikáció) Jancsek Pál; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (szuplikáció) Jancsek Pál; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (szuplikáció) Pfeifer Ottó; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. 10. (szuplikáció) Pfeifer Ottó; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (szuplikáció) László Lajos Gergely; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (szuplikáció) László Lajos Gergely; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (családi) dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Tamás-mise

Sajátos mondatelemzésre vállalkoztak ebben a tanévben a Tamás-mise szervezői. A keresők istentiszteletén ugyanis – kéthavonta – a *Miatyánk „A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!"* sorának más-más „szeletére" koncentrálnak. Az április 3-ai alkalmon a kérés utolsó szavát *(„ma")* járták körbe a résztvevők. Az igehirdetés szolgálatát – Lk 19,1–9 alapján – *Grendorf Péter* angyalföldi beosztott lelkész végezte, a liturgiában *Rozs-Nagy Szilvia,* a Deák Téri Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze működött közre.

■ Lukács Gabi *felvétele*

Muhi mezején vért sírnak a rózsák

770 évvel ezelőtt zajlott a tatárjárás nagy csatája

▶ **Századokra határozta meg népünk sorsát az a csata, amelyet 1241. április 11-én Muhi mellett vívtak. Itt találkozott a korabeli Európa minden bizonnyal legnagyobb haderejét jelentő magyar sereg az akkori világ legnagyobb haderejét jelentő tatár armadával. Gigászok csatája – mondhatnánk, és még csak nem is túloznánk.**

A mongolok kelet-európai térhódításáról *IV. Béla* király jó időben értesült, tudta, hogy feltartóztathatatlanul közelednek. Erről *Julianus* barát hozott hírt, akit a király 1235-ben küldött el keletre, hogy keresse meg az ott maradt magyarságot, és hívja „haza" őket. Első útjáról a barát 1236 decemberében tért haza, és beszámolt a fenyegető mongol támadásról.

A muhi csata emlékműve

Aztán nem sokkal később megérkezett *Batu* kán levele is, amelyben a mongol uralkodó IV. Bélát megadásra szólította fel. Ezt írta: „Tudom, hogy gazdag és hatalmas király vagy, hogy sok az alattvaló katonád, és hogy egyedül uralkodsz egy nagy királyságban, és éppen ezért saját jószántadból nehezen hódolsz meg előttem. Pedig jobb és üdvösebb lesz reád nézve is, ha önként behódolsz."

Kijev 1240. december 6-án bekövetkezett eleste után Béla király segélykérő levelet írt a pápának és a császárnak, de választ nem kapott. Egyedül maradt. Felkészült a védekezésre, és befogadta a mongolok elől menekülő kunokat. A becslések szerint 130-150 ezer fős tatár sereg ellen 1241 elején IV. Béla király általános hadkészültséget rendelt el. Serege 60 ezer katonát számlált. Tomaj nembéli *Dénes* nádor vezetésével megerősítették a Vereckei-hágót, azonban a hatalmas túlerő elsöpörte a védekezőket. *Spalatói Tamás* érsek, történetíró értesülése szerint a tatárok 40 ezer fejszéssel semmisítették meg a hágókat védő szerkezeteket. 1241. március 12-én zúdult az országra a tatár sereg fő ága.

Batu kán tisztában volt azzal, hogy a Magyar Királyság Európa egyik legerősebb állama. Éppen ezért egyszerre több irányból támadott. Egyik hadát még januárban Lengyelország ellen indította, majd északi szomszédunk legyőzése után az a sereg kettévált. Egyik része a Felvidéken, másik része Morvaországon keresztül tört be. Másik hadserege Erdélyre rontott, hogy a Maros völgyén keresztül jusson ki az Alföldre. A fő had pedig a Vereckei-hágón keresztül támadott.

A kán azt tervezte, hogy több irányból betörő serege Pestnél egyesül. A fősereg előhada ért ide elsőnek, ezt azonban IV. Béla legyőzte és a Sajóig visszanyomta. Csakhogy ekkor végzetes hiba történt. A Pest melletti csatában a király kun hadifoglyokat is ejtett – azt, hogy a mongolok között kunok voltak, a magyar urak árulásnak vélték, minthogy a magyar seregben is harcoltak kunok. Ezért magyar és német fegyveresek megölték a mi seregünkben harcoló kunok vezérét, népe pedig rabolva és fosztogatva az Al-Duna irányában elhagyta az országot. Béla tehát pont a legérzékenyebb pillanatban veszített el 10 ezer fegyverest! Merthogy ekkor érkezett meg az északról és délről támadó másik két mongol sereg, amelyet Batu kán a Sajó torkolatához közeli Muhinál egyesített a főhaddal.

A csata előzménye: a magyar sereget IV. Béla király azért csoportosította egy tömbbe, hogy a rendkívül mozgékony tatárok ne tudják meglepni. Később azonban kiderült, hogy a király ezzel az – amúgy logikusnak is tűnő – gondolattal milyen nagy bajt okozott. A magyar hadsereg erősségét ugyanis a zárt hadrendben felálló páncélos lovagok mindent elsöprő rohama adta, amelyhez pedig jó nagy tér kell. Ennek a rohamnak a könnyűfegyverzetű tatár lovassereg nem tudott volna ellenállni. Ehelyett azonban a király parancsára a magyar sereg a Sajó partján egy viszonylag kis területen szekértábort állított.

Amikor a folyó túlsó partján táborozó Batu kán mindezt észrevette, a mongol krónikák szerint ezt mondta: „Nyáj módjára szűk akolba rekesztették magukat", és parancsot adott a támadásra. Béla király azonban ezer jó vitézzel védte a Sajó egyetlen hídját, így a tatár sereg nem tudott átkelni a folyón. A csata első részét tehát megnyertük. A király *Kálmán* nevű öccsének és *Ugrin* érseknek a seregei még át is keltek a hídon, hogy a túlsó parton lévő tatár csapatokat is szétverjék. És ez sikerült is nekik. Kínai évkönyvekből tudjuk, hogy Batu kán már a visszavonulást fontolgatta. Páncélos testőrségének java odaveszett, közöttük a parancsnokuk, *Bakatu* kán is halálát lelte.

Csakhogy amíg a hídnál folyt az öldöklés, *Szubultaj* kán, aki Batu alvezére volt, lejjebb talált egy gázlót, amelyen átkelt seregével, és hátba támadta a magyarok szekértáborát. Mindent elsöprő erejű nyílzápor zúdult ekkor Béla katonáira, akik pont az egymáshoz erősített szekerek miatt nem tudtak zárt tömbben ellentámadást indítani. A magyar sereg így vált a saját foglyává.

A *Montreali Jakab* templomos lovagrendi nagymester által vezetett lovagok, valamint Kálmán herceg és Ugrin érsek a dandárjaikkal kétségbeesett hősiességgel próbálták feltörni az ostromgyűrűt. Ám a templomosok mind egy szálig elestek, Kálmán és Ugrin pedig súlyosan megsebesülve visszavonult.

A kitörés tehát nem sikerült, a fellelkesült tatárok pedig égő nyilakkal felgyújtották a magyar tábort. Béla seregének kisebbik része azonban egy hirtelen kanyarintott támadásnak köszönhetően mégiscsak át tudta vágni magát a tatár ostromgyűrűn. A megnyíló kapun aztán két irányban menekültek a magyar katonák.

Zömük Kálmán herceg vezetésével Pest felé tartott. A király, akit hívei önfeláldozóan védelmeztek, a nagy tömeg útjával ellenkező irányba, vagyis északra, a hegyek közé menekült, hogy ott forduljon nyugat felé. Kálmán herceg aztán elérte Pest falait, de májusban belehalt a csatában szerzett sebeibe. A király azonban megmenekült.

És itt álljunk meg egy pillanatra! A király nemesekből álló testőrei védelmében menekült, a mongolok pedig üldözték. Amikor a király lova elfáradt, egyik testőre önként lovat cserélt vele, majd megállt, bandériumával együtt bevárta az üldöző mongolokat, és csatába bocsátkozott. Halálig harcolt, hogy a király időt nyerjen! Így fogytak a testőrök, de egy sem akart kibújni a biztos halál „dicsősége" alól! Hősök voltak: védték a királyt, hogy az védhesse az országot. Teljesítették a kötelességüket. És ne feledjük – a tatárokkal ellentétben – ők keresztények voltak.

■ Jezsó Ákos

Startupok tavaszi csatája

Tavaly már megszokhatták az *Egyház és világháló* rovat olvasói, hogy időnként kitekintünk a hazai induló internetes vállalkozásokra, és az immár hagyományosnak mondható március–áprilisi szakmai konferenciákon egymással megmérkőző projekteket bemutatva adunk képet arról, melyek napjainkban a legizgalmasabb és legtöbb sikerrel kecsegtető magyar fejlesztések.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Idén egy hónapon belül három startupversenyt is rendeztek, amelyeknek a célja a kezdő internetes vállalkozások felfedezése és népszerűsítése volt.

Az eredetileg alternatív konferenciaként alapított *StartUp Underground* kezdte az évadot, ezt a *Startup Weekend Budapest* egész hétvégés rendezvénye követte, a sort pedig a legrégebbi múltra visszatekintő *BarCamp Budapest* zárta múlt hét szerdán.

Míg a sorban az első és a harmadik szakmai eseményen már létező projektek indulhattak, addig a Startup Weekendre ötleteket lehetett nevezni, hogy a frissiben megalakított csapatokkal induljon el a tervek megvalósítása, és az intenzív fejlesztéssel töltött hétvége után mondjon ítéletet a zsűri a korai fázisba elért termékekről. Így ezek természetesen nem is lehettek annyira kidolgozottak, mint a másik két rendezvényen – érthetően jókora átfedéssel – indult vállalkozások termékei.

A StartUp Underground nyertese volt a *Dragontape* webes alkalmazás, illetve iPaden és hamarosan iPhoneon futó program. Használatával a *YouTube-on,* a *Vimeón* és a hasonló videómegosztó oldalakon tárolt mozgóképeket lehet összefűzni egyedi műsorrá, amelyeket bevezetőkkel, feliratokkal ellátva tehetünk közzé, azaz mintegy saját tévécsatornát hozhatunk létre. Készítői szerint a *Dragontape* hasonló könnyedséggel teszi lehetővé meglévő tartalmak mixelését, mint ahogyan hajdanán válogatáskazettákat készítettek a magnósok.

Szintén létező zenei anyagok felhasználásával működik a *Noispot.* A szolgáltatás a vendéglátó-ipari egységeket célozza meg a közösségi zenemegosztó oldalak segítségével. Az ötlet rendkívül egyszerű: az adott szórakozóhely vendégei okostelefonjaikkal jelzik zenei ízlésüket a Noispot rendszerének, amely így a jelenlévők zenei ízléséhez fogja igazítani a kiválasztott háttérzenét. A cél az, hogy egy korsó sör vagy egy csésze kávé mellé a vendég zenében is azt kapja, ami a legjobban megfelel neki. A vállalkozás célja – hasonlóan a *Dragontape-hez* – az amerikai piac meghódítása, ahol a közösségi helymegosztás jóval népszerűbb, mint hazánkban, így várhatóan egyéb személyes adatok megosztása is sokkal természetesebben történik.

A BarCamp Budapesten első helyezést ért el az *Ingyenhívó,* amely az internetes telefóniát házasítja össze az ügyfélszolgálati munkával. A rendszer alkalmazásával bármilyen weboldalba beépíthető az *Ingyenhívó* gombja, amelyet megnyomva az adott intézmény, cég vagy üzlet valamelyik ügyintézőjével kerülünk kapcsolatba. A megoldás skálázható, azaz nem csupán két ember között jöhet létre egy időben kapcsolat – mint a netes telefonálás szinonimájaként jellemezhető *Skype* esetében –, hanem a hívott fél oldalán több segítő is fogadhatja a hívásokat. Az Ingyenhívó ideális megoldás lehet olyan ügyfelek megnyerésére, akik vásárlásaik előtt szeretnek mindenképpen élő emberrel beszélni a kiválasztott termékről vagy szolgáltatásról, mégpedig úgy, hogy a felmerülő költségeket a leendő eladó állja.

Már eddig is voltak szép számmal repülőjegy- vagy étteremkereső oldalak, a *FoglaljOrvost.hu* az egészségügyi szolgáltatások területére terjeszti ki ezt a modellt. A fejlesztők felmérései szerint a betegek nem ismerősi ajánlás alapján keresnek orvosokat, így szükség van egy olyan oldalra, ahol válogatni lehet a megfelelő specialisták között. Az ötletgazdák szerint nemcsak az állami egészségügybe vetett bizalom hiánya, hanem a magán-egészségpénztári tagok nagy száma miatt is sikerrel kecsegtethet a vállalkozás. A pár éve indult, *ZocDoc* nevű hasonló amerikai oldalon havonta már több mint százötvenezer internetes időpontfoglalást regisztrálnak, így magyar változata is nagy reményekkel tekinthet a jövőbe.

■ Nagy Bence

Madárgyűrűzés a Szücsi-erdőben

Madárodú madárodú hátán – kis túlzással ez a kép várja a sétálgató turistát a Kiskőrös határában fekvő Szücsi-erdőben. Persze ilyenkor, a kora tavaszi időben szembetűnőbbek a kis házikók, melyeket az aktivisták tettek ki a fákra. Nyáron – épp ennek és a háborítatlanságnak köszönhetően – több tucat madárfaj fészkel és költ itt, a Kiskunsági Nemzeti Park védett erdejében.

És mi újság télen, illetve tél végén? Erre voltak kíváncsiak a helyi – többségükben evangélikus – természetvédők, amikor ezekben a hetekben *Kósa Gyula* vezetésével madárgyűrűzést szerveztek. Ebben *Agócs Péter,* a Kiskunsági Nemzeti Park munkatársa, természetvédelmi őrkerület-vezető volt segítségükre, aki a magával hozott eszközökkel elvégezte a gyűrűzést, és az adatokat bevezette az e célra szolgáló naplóba.

A Magyar Madártani Egyesületnek Kiskőrösön öt-hat tagja van, hozzájuk társulnak még a szimpatizánsok és az érdeklődők. A túrán a nagy hideg ellenére mintegy húsz felnőtt és gyermek vett részt.

A szervezők a két etető közelében hálókat feszítettek ki; a csoport érkezésekor már számos madár várta a szabadulást belőlük. Főleg cinegék. „Ha egy ilyen cinkecsapat beledurran a hálóba, az elég riasztóan hat a többi madárra, és elkerülik ezt a részt” – hangzott a szakértő helyzetelemzés. „Nyáron nagyobb a szórás, akkor húsz fajtát is lehet fogni, mivel akkor többfajta madár él itt. Bár akkor egyszerűbb is lehet a gyűrűzés: az ismert költőhelyeken kivesszük a fészekaljat, és úgy gyűrűzzük meg a fiókákat.”

Amíg az egyes példányokat gyűrűzte, Agócs Péter végig mesélt a hallgatóságnak. Megtudhatták, hogy a világon több mint százéves a madárgyűrűzés. Magyarországon az 1950-es évek végétől maradtak fenn ilyen naplók. Az újra befogott, meggyűrűzött madarak sok mindenre adnak információt. Mivel tudni lehet, hol kapták a gyűrűt és mikor, következtetni lehet korukra, a vonulás irányára és a szaporulatra. Érdekes adat, hogy 1960-tól mintegy százötvenezer széncinegét gyűrűztek meg Magyarországon. Kékcinege és széncinege – ez a két fajta a legelterjedtebb az alföldi ligeterdőkben.

FOTÓ: IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

A széncinege idén az év madara. Erős a csőre, minthogy a magokat roppantgatja vele. Bizony, ügyesen kellett tartani, mert megtalálta az ember ujjának a legérzékenyebb részét – hogy fájjon.

A gyerekek főleg arra voltak kíváncsiak, milyen jegyekből lehet látni, hogy hím vagy tojó van-e a kezünkben. „Nézd csak – mondta a szakember –, a széncinege tojónak fekete csík látható a hasán, ami elvékonyodik, a hímeknél pedig kiterjed. Télen nagyon könnyű meggyűrűzni a széncinegéket az etetőknél, mert csapatosan járnak, így repülnek bele a hálókba. Nyáron viszont szétszéledtek, elfoglalják a költőhelyeket… Na, ezt te engedheted el… Csak ne vissza a hálóba! Ez egy zöldike. A hímek nagyon szép zöldek. Ez a madár már a pintyfélékhez tartozik. Csőre egészen más, mint a cinegéknek: erős és vaskos. Ennek a madárfajnak jellegzetes hangja van.”

Emellett akadt még fenyőpinty és fenyőrigó is, ezek nálunk téli vendégek. Átvonulóban vannak ilyenkor Magyarországon, de itt nem költenek. Harkály vagy fakopáncs is belekerült a hálóba; színes tollruhájával mindenkinek felkeltette az érdeklődését.

Aztán eltelt a délelőtt – és hatvan madárral ismét szaporodott a meggyűrűzöttek száma a Szücsi-erdőben.

■ K. L.

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Önzetlen felajánlás Uffenheimből

Két diákunk testvériskolánkban tanult

Heti hét németóra? Nem rossz! Ez fémjelzi a hétköznapokat Aszódon egy olyan osztályban, ahol emelt óraszámban zajlik az idegen nyelvek oktatása.

Három hétig német családoknál lakni, délelőtt a vendéglátó osztályában a többiekkel tanulni, a nap hátralevő részében pedig a család új tagjaként élni? Ez igazán nagyszerű módja a nyelvgyakorlásnak, a kultúra és a hétköznapok megismerésének.

A három hét már a 10.-es *Balogh Csenge* és *Benke Bence* mögött van, akik elsőkként élhettek ezzel a lehetőséggel az aszódi evangélikus gimnázium diákjai közül Uffenheimben, testvériskolánkban a Christian-von-Bomhard-Schulében.

Hazatérve megosztották velem tapasztalataikat arról, hogy milyen élénk a sportélet: minden délután játszottak valamit a pályákon. Ők is egész napos iskolások voltak heti három alkalommal, ezt mégsem érezték fárasztónak amiatt, hogy az órákat is könnyebbeknek ítélték az itthoniaknál. Így vált a *Nachmittagsunterricht* idegen szóból élménnyé. Csenge elkísérte vendéglátóját a péntek délutáni önkéntes munkára, amikor „edzést” tartott négy-ötéves kisfiúknak az iskola tornatermében. Két diákunk fegyelem és szorgalom tekintetében is összevetette a két iskolát, és úgy vélték, nem maradunk alul.

A hétvégi kirándulásokon jártak a közeli Würzburgban és Rothenburgban. Bence pedig – nagy örömére – Münchenben szurkolhatott kedvenc csapatának az Allianz Arénában.

A kisvárosban hamar híre kelt az ottlétüknek. Örömmel tapasztalták a helyiek mindenhol megnyilvánuló kedvességét és segítőkészségét.

Csenge úgy érzi, életre szóló élményekkel gazdagodott, még jobban megszerette a német nyelvet, és nagyon örül, hogy új barátokra lelt. Bence pedig elárulta, szívesen lenne érettségi után Erlangenben egyetemista.

A legújabb terveik szerint szeretnének néhány osztálytársukkal tolmácsként részt venni a drezdai egyházi napokon.

Ladócsy Katalin *(Aszód)*

Pontosítás

Az *Evangélikus Élet* 2011. április 3-ai számának 13. oldalán, a *dr. Fekete Zoltánra* emlékező írás utolsó előtti bekezdésében tévesen az szerepel, hogy a keszthelyi Georgikon épületének falán márvány emléktábla hirdeti egyházunk korábbi országos felügyelője ottani munkájának megbecsülését. A márványtábla valójában az egyetem növénytermesztési és talajtani tanszékének Deák Ferenc utcai bejáratánál található. Köszönjük a pontosítást. – A szerk.

HIRDETÉS

A farkasréti ökumenikus esték következő alkalmán, április 11-én, hétfőn 18.30-kor *Náray Szabó Gábor* akadémikus *Hit és tudás* címmel tart előadást és vezet beszélgetést. Helyszín: evangélikus–református templom, Budapest XI., Németvölgyi út 138. Sok szeretettel várunk minden érdeklődőt!

HIRDETÉS

Meghívó

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait a Celldömölkön április 16-án, szombaton 9.30-kor kezdődő gyűlésre a 2005. évi IV. tv. 84. § (1) bekezdése alapján tisztelettel és szeretettel összehívjuk. Helyszín: a celldömölki gyülekezeti terem (Celldömölk, Ostffy M. tér 4.). A közgyűlés nyilvános, melyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk. Erős vár a mi Istenünk!

Szabó György egyházkerületi felügyelő, Ittzés János püspök

HIRDETÉS

Meghívó

A Déli Evangélikus Egyházkerület Közgyűlése április 29-én 10 órai kezdettel ülést tart a Kecskeméti Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében (6000 Kecskemét, Szabadság tér 3.). Erre az alkalomra a közgyűlési tagokat és minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk.

Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő, Gáncs Péter püspök

HIRDETÉS

Meghívó a nemzetközi könyvfesztiválra

LUTHER KIADÓ

A Luther Kiadó szeretettel vár minden kedves érdeklődőt és vásárlót a budapesti nemzetközi könyvfesztiválon (BNK). Kiadónk a tavalyihoz hasonlóan idén is a Kálvin Kiadóval, a Magyar Bibliatársulattal, a Harmat Kiadóval és a Szent István Társulattal közös, az eddigieknél nagyobb alapterületű, központi helyen lévő standon várja vásárlóit kedvezményekkel és újdonságokkal.

Időpont: április 14–17. Helyszín: Budapest, Millenáris Park, a Jövő Háza földszintje, 20-as stand.

A BNK részletes tájékoztatóját és a közel négyszáz program leírását megtalálják a *www.bookfestival.hu* oldalon. További információ: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 20/824-5518. Fax: 1/486-1229. E-mail: kiado@lutheran.hu. Web: *www.lutherkiado.hu.*

HÍREK, HIRDETÉSEK

A *Huszics Vendel kórus* ad koncertet április 9-én, szombaton 17 órakor a békásmegyeri evangélikus templomban (1038 Budapest, Mező utca 12.). Zongorán közreműködik: *Huszics Ibolya.* Vezényel: *Huszics Vendelné.* A kórus műsorának első részét követően *Bali Dávid* zongorázik, majd *Bali Gabriella* gordonkázik. A belépés ingyenes, adományokat jó szívvel fogadunk.

A rákosszentmihály–sashalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) minden hónap második keddjén, legközelebb április 12-én 19 órától Taizé-ima és énekegyüttlét. Minden alkalommal van igehirdetés is. Információ: *http://gyertyafeny.lutheran.hu.*

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

HIRDETÉS

Április 17. és 21. között, vasárnaptól csütörtökig minden este 18 órai kezdettel nagyheti igehirdetés-sorozat lesz a Bécsi kapu téri templomban (1014 Budapest, Táncsics M. u. 28.) *A Bárány hordja csendesen földiek minden vétkét* címmel (a 370. ének alapján). Témák: Vasárnap: *Elindul, hordoz szenvedést* • Hétfő: *Nincs még egy áldott, hű barát* • Kedd: *Érettünk sírba fektetett, győzni poklon, halálon* • Szerda: *Míg élek, el nem feledem, Jézusom, hű szerelmed* • Csütörtök: *Ha célhoz érek egykoron.* Igét hirdet: *Balicza Iván.*

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ŐRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

Kedvezményes üdülés Harkányban szállodában, reggelivel és vacsorával, 5 nap/4 éjszaka: 24 400 Ft/fő. Kisbér Tourist – telefon: 34/352-700.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 10-étől április 17-éig

VASÁRNAP

8.08 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.vorosmartyradio.hu)
10.04 / Kossuth rádió
Református istentisztelet közvetítése Apagyról. Igét hirdet: Kozma Mihály lelkész
10.05 / m1
Evangélikus magazin
10.30 / m1
Református ifjúsági műsor
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó az oroszlányi evangélikus templomból
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
21.15 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Serigo Rendine: Passió és Feltámadás

HÉTFŐ

12.05 / Bartók rádió
A Budapesti Fesztiválzenekar művészeinek kamarahangversenye
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórája
14.30 / m1
Mindentudás Egyeteme 2.0
„Álmában csönget…”? Az agy működése alvás közben
20.18 / Kossuth rádió
Két dal József Attila verseire
21.10 / Duna Tv
Világjobbítók (magyar tévéfilm, 2011) (89')
23.05 / Filmmúzeum
A lányom nélkül soha (amerikai filmdráma, 1991) (115')
00.50 / Duna Tv
A költészet napja
Énekelt versek

KEDD

14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő
Sugárzó energia
16.00 / Duna Tv
Képes krónika
Az államalapítás kora
16.30 / Duna Tv
Múlt-idő ’90
A visegrádi együttműködés
21.00 / Duna Tv
A kaméliás hölgy (francia tévéfilm, 1997) (119')
21.40 / m1
Sarkadi Imre emlékére
Elveszett paradicsom (magyar film, 1962) (90')
23.00 / Bartók rádió
Éjszakai dzsesszklub
Válogatás a Special Providence és a Bin Jip felvételeiből
1.30 / Tv2
A kanyaron túl (magyar film, 2001) (104')

SZERDA

11.30 / PAX
Poézis együttes (koncertfilm)
13.25 / Bartók rádió
Thierry Escaich játszik a budavári Mátyás-templom orgonáján
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
14.45 / Duna Tv
Élő népzene. 30. országos táncháztalálkozó
21.00 / Duna Tv
Idegölő (magyar játékfilm, 2006) (97')
21.35 / m1
Volpone (magyar tévéjáték, 1975) (93')
23.15 / m1
Múlt-kor (történelmi magazin)

CSÜTÖRTÖK

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
10.00 / PAX
Felekezetközi zsoltárolvasás
15.00 / Duna Tv
Isten kezében
18.10 / Duna II. Autonómia
Lyukasóra (irodalmi műsor)
19.05 / Bartók rádió
Musica Sacra
Liszt: Krisztus-oratórium
21.00 / Duna Tv
14 kilométer (afrikai–spanyol játékfilm, 2007) (95')
22.30 / Kossuth rádió
Esti beszélgetés – kultúráról
22.45 / Duna Tv
Maradandó sérülések (magyar dokumentumfilm)
23.40 6 Duna Tv
Vukán György és Szakcsi Lakatos Béla zongoraestje

PÉNTEK

10.00 / Duna Tv
Virágzó Magyarország
Soltvadkert
10.15 / PAX
Hadd szóljon az orgona! (portréfilm)
18.10 / m2
Átjáró
Sorsok a Kárpát-medencében
21.35 / Bartók rádió
Hang-fogó
Händel: V. Chandos anthem (144. és 145. zsoltár)
21.40 / m1
Az ügynökök a paradicsomba mennek (magyar film, 2010) (91')
22.25 / Duna Tv
Liszt Ferenc: Tasso
Előadja a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara
23.15 / m1
Vallások az ókor romjain
Élet a keresztény államokban

SZOMBAT

12.05 / Duna Tv
Isten kezében. Nagyböjti elmélkedések Munkácsy Krisztus-trilógiájáról
15.30 / m1
Aranymetszés (kulturális magazin)
19.05 / Duna Tv
Örkény István: Tóték
A Pécsi Harmadik Színház előadása
21.04 / Kossuth rádió
Per egy drámáért – Németh László: Galilei (dokumentumműsor)
21.10 / Duna Tv
Happy End (amerikai–francia–német játékfilm, 2003) (88')
22.50 / m1
„Vannak még csodák…”
A Nemadomfel együttes és a Csík zenekar jótékonysági koncertje

VASÁRNAP

10.00 / m1
Református magazin
11.00 / m1
Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet közvetítése Rákoskeresztúrról
Igét hirdet: Gáncs Péter elnök-püspök (párhuzamos közvetítés: m2)
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó a péteri evangélikus templomból
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
14.30 / m2
Kultúrkontroll – könyv- és zenekalauz
21.15 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Schütz: János-passió
21.25 / Duna Tv
Lélek Boulevard
Dr. Kopp Mária

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Reménykedj az Úrban, légy erős és bátor szívű, reménykedj az Úrban! Zsolt 27,14 (Lk 8,50; Mk 10,35–45; Zsolt 69,1–16) Böjt ötödik hete az értünk szolgáló Jézust állítja elénk, aki Főpapként könyörög Isten előtt. Ezért bátran fordulhatunk hozzá segítségért. Nem kell félnünk Isten ítéletétől, hiszen Jézusért van bocsánat elrontott életünkre. Reményünk nem üres optimizmus, hanem Krisztus szeretetére alapozott bizalom. Sok minden elkeseríthet, nyomaszthat a mai napon is bennünket. Ne adjuk fel! Csüggedés helyett énekeljük: „Te vagy reményem sziklaszála, erősségem, én Istenem!” (EÉ 66)

Hétfő
Legyen gondod önmagadra és a tanításra, maradj meg ezek mellett, mert ha így cselekszel, megmented magadat is, hallgatóidat is. 1Tim 4,16 (5Móz 6,6–7; Zsid /6,20/7,1–3/16–17/24–27, Mt 26,1–16) Timóteust Pál fogadott fiának tekintette. Az apostol nagy szeretettel biztatja őt helytállásra a keresztény élet hétköznapjaiban. Az igényesség, az önmagunkkal való törődés lelki és fizikai értelemben is nagyon fontos. Aki pedig szolgálatot vállal a gyülekezetben, annak az ismeretben is képeznie kell magát. A rendezett külső és belső élet nagy segítséget jelent a bűnökkel való harcban. A naponkénti bibliaolvasás és imádkozás olyan lelki fegyver, amely valóban megőriz bennünket a kísértésekben való elbukástól.

Kedd
Aki szétszórta Izráelt, össze is gyűjti, és őrzi, mint pásztor a nyáját. Jer 31,10 (Róm 4,21; Jób 19,21–27; Mt 26,17–30) Isten ítélete szétszórta Izráelt a babiloni fogságban. Van-e még remény a nép összegyűjtésére, a hazatérésre? Ez a próféta és sokak kérdése. Isten válaszában bocsánatot, új kezdetet ígér a benne bízóknak. Jézus jó pásztorként azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett. Ő utánamegy az egy eltévedt báránynak is, mert igazán szereti az övéit. Ahogy régen a választott népnek szólt az ígéret, úgy most az Istentől távol élő embert biztatja: Krisztus halála által új közösségre és oltalomra találhatunk a gyülekezetben.

Szerda
Semmiféle bomlasztó beszéd ne jöjjön ki a szátokon, hanem csak akkor szóljatok, ha az jó a szükséges építésre, hogy áldást hozzon azokra, akik hallják. Ef 4,29 (2Móz 23,1a; Zsid 9,11–15; Mt 26,31–35) Vajon a mi beszédünk áldást vagy átkot hoz hallgatóinknak? Szoktunk-e utánagondolni szavaink következményének? Építjük a testvéri közösséget, vagy éppen bomlasztjuk beszédünkkel? Ismeretes a szóböjt fogalma, de gyakoroljuk is? Lehet, hogy jobban meg kellene fontolni, valóban olyan lényeges a legújabb pletykák, híresztelések továbbadása a másik emberről? A nyolcadik parancsolat arra kötelez minket, hogy inkább csak akkor szólaljunk meg, ha valóban jót tudunk mondani a másikról.

Csütörtök
Akik szabadításodra vágyódnak, hadd mondhassák mindig, hogy nagy az Úr! Zsolt 40,17b (Jel 19,5; 1Kor 2,1–5; Mt 26,36–46) A zsoltáríró őszintén beszél életéről. Elmondja, hogyan segített rajta Isten, amikor hozzá kiáltott. Saját hitének tapasztalata arra indítja, hogy másokat is biztasson: a szorult helyzetben, gondok között érdemes imádkozni, mert Isten közel van hozzánk. Mi, akik napról napra megtapasztaljuk Jézusban az ő bűnöktől való szabadítását, vajon elmondjuk-e ezt másoknak? Tanúskodunk-e családunknak Isten nagyságáról és erejéről? A továbbadott hit erősödik, a magunknak megtartott és elhallgatott hittapasztalat ellenben nem dicsőíti mennyei Atyánkat.

Péntek
A többi pedig jó földbe esett, és termést hozott: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit. Akinek van füle, hallja! Mt 13,8–9 (Ézs 55,10–11; Zsid 10,1.11–18; Mt 26,47–56) A magvető példázata az igehirdetés hatását mutatja be nekünk. Ha nyitott szívvel hallgatjuk az igét, az gyökeret ver lelkünkben, és bőséges termést hozhat életünkben. Isten engedelmességet vár tőlünk szava iránt. Ha nemcsak hallgatói vagyunk az igének, de cselekvői is, akkor csodák történhetnek általunk. Megtelve krisztusi szeretettel másképpen viszonyulunk családtagjainkhoz, szomszédainkhoz. Húsvétra készülve vegyünk részt minél több istentiszteleten, hogy az ünnep igéje meggazdagítsa életünket, és valóban áldás lehessünk mások számára.

Szombat
Uralma tengertől tengerig ér és a folyamtól a föld végéig. Zak 9,10c (Róm 5,2; Jel 14,1–3/4–5/; Mt 26,57–68) Zakariás próféta a Messiásról jövendöl ezekben a sorokban. Mi, keresztények is valljuk, hogy Jézus második visszajövetelekor hatalommal és erővel jelenik meg a világban mint ég és föld Ura. Most még rejtett a hatalma. Ezért a kereszten függő Jézust sokan gyengének és tehetetlennek tartják, és elutasítják. Az ítéletkor azonban ő dönt Bíróként mindenki sorsa felett. Ezért nem mindegy, hogy elismerjük-e őt Urunknak és Megváltónknak, vagy elutasítjuk.

■ Gerőfiné dr. Brebovszky Éva

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 211158